NAŞTERE DIN NOU SAU RENAŞTERE?
IISUS VORBEŞTE CU KRISHNA
RAVI ZACHARIAS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României Zacharias, Ravi

Naştere din nou sau renaştere? / Ravi Zacharias; trad.: Lidia Pop. – Oradea: Cartea Creştină, 2009 ISBN 978 – 973 – 1990 – 07 – 1

I. Pop, Lidia (trad.)

28

Originaliy published in Englisti under the title:

New Birth or Rebirth? *by Ravi Zacharias Copyright © 2008 by Ravi Zacharias Published by Mullnomah Books an imprint of The Crown Publishing Group a division of Random House, Inc*.

12265 Oracle Boulevard, Suite 200 Colorado Springs, Colorado 80921 USA Published in association mih the literary agency of Wolgemuth & Associates, Inc.

8600 Crestgate Circle, Orlando, FI 32819

AU non-English language rights are contracted through: *Gospel Literature International*

P.O. Box 4060, Ontario, California 91761 – 1003 USA

This translation published by arrangement with Multnomah Books, an imprint of The Crown Publishing Group a division of Random House, Inc.

Ediţia română © 2009 Romanian Missionary Society Naştere din nou sau renaştere?

Editura Cartea Creştină str. Cuza-Vodă nr. 85 410097 Oradea – Bihor, România

Tel.: 0259 – 436.738, 0359 – 432.616; Fax: 0259 – 436.152

E-mail: smrece.ro; Pagina web: WWWECC. RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediţii în limba română.

Orice reproducere sau selecţie de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Cartea Creştină.

Consilier editorial: Agnes Dragomir

ISBN 978 – 973 – 1990 – 07 – 1

INTRODUCERE

Krishna este venerat de milioane de oameni din întreaga lume şi a scrie despre un personaj atât de onorat este deosebit de dificil.

Dar fac lucrul acesta, fiindcă toate religiile subscriu (implicit sau explicit) la ideea adevărului exclusiv. Populiştilor le place să nege premisa aceasta, dar toate religiile afirmă deschis presupoziţia aceasta ori încearcă să o introducă pe uşa din dos.

De aceea, întrebarea care se pune nu este dacă ne place o discuţie ca aceea care urmează în această carte, ci dacă argumentele prezentate aici sunt expuse corect. Acest lucru este cu mult mai greu de făcut, mai ales când eşti limitat de dimensiunea cărţii pe care o scrii. De aceea, am ales să scriu despre ceea ce eu consider a fi diferenţa cea mai mare între Iisus şi Krishna.

Ca întotdeauna, a pune cuvinte în gura personajelor istorice este o adevărată provocare. M-am străduit să preiau ideile direct din ceea ce se citează în cărţile sacre ale fiecărei credinţe şi să le plasez în context.

Hinduismul este o credinţă complexă. Conversaţia de faţă devine pe alocuri destul de filosofică şi de complexă. Vă rog să parcurgeţi cu răbdare aceste domenii ale credinţei, ca să înţelegeţi clar adevărul şi frumseţea evangheliei lui Cristos în contrast cu complexitatea hinduismului. Dacă spunem că vreuna dintre credinţele acestea este simplă, înseamnă că nu o înţelegem pe deplin.

La fel ca în cazul celorlalte cărţi din această serie, am introdus şi un al treilea personaj, care poate să pună întrebări într-un mod legitim, dat fiind că nu a existat nicio conversaţie cunoscută între Iisus şi Krishna.

Subramaniam a fost un personaj real. Acesta s-a născut într-o familie hindusă, în prima parte a secolului al douăzecilea, şi povestea lui este una din cele mai remarcabile din câte am citit. A respins religia în care s-a născut şi s-a confruntat cu o persecuţie extraordinară, fiind ostracizat şi în cele din urmă nevoit să fugă de acasă pentru a evita moartea.

M-am întrebat mereu de ce atâtea religii recurg la acest tip de răzbunare împotriva dizidenţilor. Aceasta nu face altceva decât să slăbească atractivitatea credinţei lor şi contrazice pretenţia lor că „toate religiile sunt în esenţă la fel". Dacă într-adevăr toate religiile sunt la fel, atunci de ce nu permit oamenilor să se „convertească" la o altă religie?

De asemenea, m-am mirat de furia evidentă la cei ce îi atacă pe alţii fiindcă cercetează şi pun în discuţie propria lor credinţă despre lume şi viaţă. Dacă repercusiunile convertirii nu ar fi chiar atât de grave, este de-a dreptul ridicol să vezi toată această animozitate a răspunsurilor.

Dar toată această răzbunare demonstrează credinţa puternic înrădăcinată că orice convertire este greşită. Şi de ce este interzisă convertirea? Iarăşi, totul se învârteşte în jurul ideii că toate religiile subscriu la ideea adevărului exclusiv.

Am introdus şi un al patrulea personaj, pe Richard, un călător fictiv prin India, care conversează cu Subramaniam în drum spre Mathura şi care mai târziu trage cu urechea la conversaţia dintre Iisus, Krishna şi Subramaniam. Richard nu se apleacă dincolo de cortină la fel de mult ca Subramaniam, dar sper că o va face într-o zi – aşa cum sper că vor face toţi oamenii care caută adevărul.

Discuţia ce urmează mai are o miză: este foarte uşor să iei aspectul cel mai vulnerabil dintr-o concepţie despre lume şi să îl exploatezi. Dar eu nu vreau să procedez astfel. Când întâlnim credinţe care sunt afirmate şi urmate deschis, chiar şi atunci când ele par bizare, este necesar să he punem întrebările cele mai dificile. Va trebui să cercetăm şi aspectele forte ale acelei concepţii despre lume.

În esenţă, o premiză pe care o urmăresc consecvent în toată această serie este că aforismul popular: „Toate religiile sunt în esenţă aceleaşi, diferenţele dintre ele fiind doar superficiale" nu este pur şi simplu adevărat. Este mai corect a se spune că toate religiile sunt, în cel mai bun caz, superficial asemănătoare şi esenţial diferite.

În paginile ce vor urma, sper că diferenţele mari dintre creştinism şi hinduism vor ieşi clar în evidenţă din dialogul imaginar

ce care îl voi reda. Dar este important să ne amintim că, oricât de diferite ar fi aceste credinţe, trebuie să învăţăm să acceptăm aceste diferenţe într-un spirit paşnic.

Totuşi, să nu fim atât de nesăbuiţi încât să credem că, în ultimă instanţă, diferenţele nu contează cu adevărat. Ambele credinţe pretind că sunt adevărate şi legitime. Ca atare, consecinţa logică este că ceea ce crezi este foarte important.

Aceasta este, aşadar, tema următorului dialog imaginar.

— *Ravi Zacharias*

PROLOG

Richard: Subra – *ai grijă*! Maşina aia vine direct spre noi!

Subramaniam: Linişteşte-te, prietene. Aşa se conduce întotdeauna pe aici.

Richard: Oooh! Uite că mai vine una – fereşte-te! ăla-i beat, sau ce are?

Subra: Ţine-te bine. Nu mai avem mult şi ajungem. Richard: Credeam că e o autostradă cu două sensuri… De unde vin aşa, dintr-odată, toate maşinile as tea? Mai vine una!

Subra: Este o autostradă cu două sensuri. Cred că şoferul acela a oprit ca să coboare lucrătorii ce locuiesc în partea asta a satului. Ar fi fost pierdere de bani şi de timp să ocolească alţi câţiva kilometri. Vezi tu, în Anglia se conduce pe stânga, în America pe dreapta, iar aici, în India, conducem printre ele., sau cum ne convine. Richard: Nu-mi vine să cred! Pur şi simplu nu-mi vine să cred! Felul ăsta de condus ar putea ucide pe cineva…

Subra [*râzând*]: Acum ştii de ce nu ne trebuie un Disneyland în India. Şofatul ne oferă toate senzaţiile tari pe care ni le-am putea dori. Despre ce vorbeam mai înainte?

Richard: Oh, lasă-mă să-mi descleştez pumnii mai întâi. îmi povesteai despre trecutul tău. E greu să te rogi şi să asculţi în acelaşi timp, dar voi încerca. Continuă-ţi, te rog, povestea…

Subra: Oh, da. îmi amintesc acum. A fost cel mai greu lucru pe care l-am făcut, Richard – să pun la îndoială ceea ce era adânc înrădăcinat în credinţa familiei mele. Totul în familia mea se baza pe

credința noastră. În cea mai importantă zi a copilăriei mele, mi-a fost greu să văd că mama lipseşte de la ceremonie.

Richard: *Cea mai importantă zi a copilăriei tale*? Gândesc în termeni atât de occidentali, încât ezit până şi să te întreb ce vrei să spui. La ce zi te referi? fură îndoială că nu vrei să spui ziua în care te-ai născut.

Subra: Ei bine, aproape, dar nu chiar. Să-ţi explic…

După cum ştii, societatea în India se bazează pe sistemul castelor. Există patru caste principale: brahmanii (preoţii), kshatriya (războinicii), vaisya (negustorii) şi sudra (servitorii). În afara acestor patru caste mai există de fapt una, a cincea, numită panchama (paria).

Eu m-am născut în sudul Indiei, în casta cea mai înaltă, aceea a brahmanilor. Dar până în ziua definitorie la care mă refer acum, am fost considerat ca aparţinând castei inferioare, a servitorilor (sudra). În ziua aceea – aflată sub cele mai bune auspicii – a fost organizată o ceremonie de iniţiere numită upanayana, însoţită de investitura firului sacru. Abia în acel moment am devenit formal brahman.

Richard: Fir sacru? De ce ar fi considerată sacră o bucată de sfoară?

Subra: Hmm. S-ar putea să fie mai dificil decât am crezut. Permite-mi să mă abat o clipă de la subiect. Cât de multe vrei să ştii?

Richard: Ei bine, totul, Subra. Cum voi putea înţelege hinduismul dacă nu intrăm în detalii.

Subra: înţelepte vorbe.

Vezi tu, Richard, lucrurile stau în felul următor: fiecare brahman îşi doreşte un fiu. Noi credem că dacă nu există un fiu care să îndeplinească ceremoniile anuale în onoarea strămoşilor noştri, ultimele şase generaţii vor cădea într-o nenorocire infernală, sau în iad. Cel puţin aşa am fost învăţat întotdeauna.

Aşadar, când m-am născut, tatăl meu a fost foarte fericit. Dar mama, ca orice femeie hindusă după naştere, a fost considerată necurată.

În a unsprezecea zi după naşterea mea, a început o perioadă de purificare pentru mama. Atunci i s-a permis să se îmbăieze prima dată

după naşterea mea şi, în cadrul unei ceremonii speciale, mi s-a dat un nume.

Aceasta este o ceremonie foarte importantă. Cu acea ocazie, este adus un obiect care simbolizează viitorul băiatului. În cazul meu, au fost aduse câteva frunze de palmier pe o tavă de argint. Aceasta însemna că viaţa mea urma să fie dedicată studiilor sacre. Mama nu a putut participa la acea ceremonie fiindcă era considerată necurată pentru încă treizeci de zile.

Şi eu am fost considerat necurat până în ziua a unsprezecea. Abia la acea ceremonie a avut voie tata să mă atingă ori să mă ia în braţe pentru prima dată.

Richard: Ştii, sunt fascinat de obiceiuri şi de ceremoniale. Uneori cred că noi, occidentalii, pierdem mult fiindcă avem atât de puţine ceremoniale şi obiceiuri în cultura noastră. În acelaşi timp, însă, aceste obiceiuri ridică o mulţime de întrebări. Dar ne-am abătut de la subiectul nostru.

Nu ai avut un nume până la unsprezece zile? Cum ţi-au spus până atunci? Şi mama ta nici măcar nu a fost prezentă când ai primit un nume? Mi se pare puţin şovinist…

Subra: Te rog, Richard. Lasă-mă să termin înainte să tragi concluziile. Puţine lucruri sunt atât de evidente cum par la prima vedere.

După tradiţie, numele mi-a fost ales de mătuşa mea, sora cea mai mare a tatălui. Acesta trebuia să includă numele unui zeu şi prima literă trebuia să fie luată din numele zodiei în care m-am născut. Ceremonia ca atare a fost oficiată de un preot care avea autoritatea să-mi schimbe numele, în cazul în care considera că hărţile astrologice i-o cer.

Richard: Uau! Ce proces complicat.

Subra: Chiar aşa – e o ceremonie pe cinste. Rudele mi-au adus daruri şi dulciuri, după care a urmat o mare petrecere.

Richard: Toate familiile respectă această tradiţie?

Subra: Cele religioase, da. Ei bine, scopul acestei ceremonii era celebrarea primei mele naşteri. Apoi a urmat a doua mea naştere. Sau

mai bine zis… dă-mi voie să rectific. Era considerată prima şi a doua mea naştere *în această reîncarnare*…

Richard: Prima şi a doua ta naştere *în această reîncarnare*? Conversaţia aceasta începe să sune ca versiunea indiană a comediei „Cine-i primul?" Uite acolo o cafenea. Hai să ne oprim ca să bem o cafea, Subra.

Subra: Bună idee. [*încetinind*] Ce preferi.

Richard: cafea americană, cafea indiană sau ceai maşala?

Richard: Mmm, greu de ales. M-ai răsfăţat în călătoria asta prin India, Subra. Cafeaua şi ceaiul de acasă nu au pic de rafinament, atâta vreme cât nu eşti dispus să plăteşti trei dolari pe ceva cu nume exotic. Ştii, mi-ar plăcea nişte ceai chai – crezi că au aici aşa ceva?

Subra: Interesantă întrebare, Richard.

Ceaiul Chai este de fapt un nume pe care l-au ales comercianţii pentru a da mai multă sofisticare produsului. De fapt, *chai* este cuvântul hindus pentru „ceai". Aşa că atunci când spui ceai chai, tu spui de fapt *ceai ceai*.

Richard: Oh, aşa deci. Atunci poate că ar trebui să luăm *chai maşala*… îmi place gustul lui picant. Şi, ah… să mai comandăm puţin din… cum se numeşte desertul acela pe care l-am luat cu ceva vreme în urmă? *Pukey*?

Subra [*râzând*]: Nu Pukey, Richard! Dar pe-aproape. Se numeşte *bârfi*\ îţi aminteşti? Nu ştiu de ce se numeşte aşa, dar este foarte gustos – o delicatesă făcută din lapte, zahăr, şofran, fistic şi staniol.

Richard: îmi pare rău, am încercat să ţin minte numele printr-o asociaţie de idei. *Bârfi* să fie, dar de ce nu-i schimbă numele? *Bârfi* nu sună deloc apetisant.**1**

Subra: Ai dreptate. Dar gândeşte-te o clipă, prietene. Aş putea menţiona toate meniurile americane care nu sună deloc apetisant pentru un indian – hot dogs, chicken fingers, hush puppies**2**.

---

1 în limba engleză, verbele to puke şi to barf au acelaşi sens: „a vomita".

2 Hot dog, [trad. lit. câine fierbinte] crenvurşti cu muştar şi corn; chicken fingers [trad. lit. degete de pui] pulpe de pui; hush puppies [căţeluşi tăcuţi] pâinişoare din

Richard: Bine, bine; am prins ideea. Să ne întoarcem la conversaţia noastră despre nume şi obiceiuri. Am rămas la a doua naştere a primei tale încarnări…

Subra: Da, a doua naştere a… Să ştii, Richard, că pukey ăsta-i foarte bun… Uite că m-ai făcut şi pe mine să spun aşa! Chiar aşa! Deci am ajuns la a doua mea naştere, numită upanayana, care este de fapt ceremonia investirii firului. E un ritual foarte sacru, chiar mai sacru decât ceremonia numelui. Niciun brahman nu se poate căsătorii fără să fi trecut prin această ceremonie.

Richard: *Upanayana*, zici? Unui american îi e greu până şi să pronunţe acest cuvânt.

Subra: Nici pentru un băiat de doisprezece ani nu e mai uşor.

În seara de dinaintea ceremoniei intră în vigoare un cod al tăcerii absolute. Băiatul în cauză nu are voie să rostească absolut niciun cuvânt. Ai încercat vreodată să taci o perioadă mai îndelungată de timp?

Richard: Nu tocmai. Dar dacă stau să mă gândesc bine, tăcerea absolută pare a fi ceva de dorit în cazul multor copii pe care îi ştiu eu. Subra: Mi-a fost foarte greu. Nu am avut voie să scot niciun sunet.

Dimineaţa părinţii m-au dus într-un chioşc pregătit special pentru acea ocazie. Pe altar ardea un foc sacrificial, iar eu am fost ras complet – la chelie – ceea ce nu este niciodată plăcut pentru un tânăr. Apoi am fost îmbăiat. După aceea mi să dat să mănânc mâncare dulce – partea asta a ceremoniei mi-a plăcut – orez, ulei de unt (pe care noi îl numim ghee), zahăr, lapte şi fructe.

Richard: Hmm. Unt, zahăr, lapte – numai bune pentru colesterol.

Subra: Toate astea sunt considerate hrană în starea cea mai pură. Mama a mâncat împreună cu mine, ceea ce este important de subliniat, deoarece a fost ultima dată când am mâncat împreună cu ea.

Richard: Vrei să spui că a murit după aceea?

Subra: Nu, nu, nu – nimic de genul acesta. Conform educaţiei mele tradiţionaliste stricte – din acel moment eram considerat bărbat.

---

făină de mălai.

Ca atare, urma să mănânc împreună cu bărbaţii familiei, separat de femei, chiar şi de mama.

După ce am mâncat, a început ceremonia oficială. Învăţătorul care conducea ceremonia a invocat ca martore cele nouă planete, apoi m-a întrebat dacă doresc să devin un iniţiat.

Când învăţătorul a fost mulţumit de răspunsurile mele, m-a încredinţat zeilor apei, plantelor medicinale, cerului şi pământului. Apoi s-a rugat tuturor zeilor şi demonilor ca să mă protejeze de orice rău. Şi după aceea mi-a poruncit ca din acel moment să trăiesc ca un brahman. Aceasta a devenit noua mea identitate.

Richard: Ceremonia asta pare uimitoare! Aproape că e versiunea indiană a ceremoniei bar mitzvah, când un băiat evreu devine oficial „fiul poruncii".

Subra: Chiar aşa.

Punctul culminant al ceremoniei mele a implicat şi o vrajă liturgică, sau o rugăciune, care a fost şoptită de preot în urechea tatălui meu, care la rândul lui a şoptit-o în urechea mea dreaptă. Rugăciunea aceasta era atât de sacră, încât urechea mea dreaptă, în care a fost spusă, era considerată ea însăşi sacră. Şi ori de câte ori o repetam, mă curăţeam de păcat. Nicio femeie şi niciun membru al vreunei caste inferioare nu avea voie s-o audă. Am repetat mantra aceasta în fiecare zi. Mi s-a spus să procedez astfel în tot restul vieţii mele.

Richard: Mai faci şi acum?

Subra: Ce să fac?

Richard: Repeţi mantra aceea şi acum în fiecare zi?

Subra. Oh, Richard… Asta-i o poveste lungă. Da, am repetat-o, cel puţin pentru o vreme. Dar acum nu o mai repet. Lasă-mă să continui povestea în ordinea desfăşurării evenimentelor. Uite că ne-am terminat ceaiul. Să ne întoarcem aşadar la maşină şi să ne continuăm drumul. Aproape că am ajuns la Mathura, oraşul cel sfânt. Uneori am impresia că toate astea sunt prea complicate pentru a fi înţelese…

Richard: îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că subiectul acesta atinge o coardă sensibilă în inima ta.

Subra: Aşa este. Şi aşa a fost mereu, Richard. Hinduismul a fost

viaţa mea. Amintirile şi legăturile emoţionale sunt deosebit de puternice într-o familie indiană. Ele ne ţin uniţi. Sunt parte din bogata noastră moştenire… [*Între cei doi s-a lăsat tăcerea pentru o vreme*, *în timp ce maşina se hurduca în continuare pe şosea*.]

Subra: Ah… iată-ne ajunşi în sfârşit la Mathura, Richard. Aşteaptă să-i plătesc câteva rupii ăstuia de aici, ca să ne păzească maşina câtă vreme vom fi plecaţi. Altfel, mă tem că la întoarcere vom constata că ne-au dispărut capacele de la roţi.

Richard: Se fură capacele de la roţi aici? Într-un oraş sacru – locul unde s-a născut Krishna? Subra: Da, şi ceva mai încolo pe şosea ne vor fi revândute de către tatăl băiatului. Indienii s-au născut capitalişti!

Richard: Mie mi se pare că asta-i exploatare în toată regula. Lucruri de genul ăsta se întâmplă în toate oraşele religioase. Ai văzut toată tocmeala de la Roma sau de la Ierusalim?

Subra: Nu am fost niciodată acolo. Mi s-a spus întotdeauna că Mathura este singurul loc care merită vizitat. „Mathura, Mathura, frumosul Mathura". Se crede că Mathura este locul unde s-a născut Krishna.

Dar înainte ca Mathura să fie considerat locul naşterii lui Krishna, a fost un oraş sacru şi pentru budişti. De fapt, la un moment dat a fost centru monastic budist, reunind douăzeci de mănăstiri budiste şi aproape trei mii de călugări. Dar când budismul a decăzut în India, Mathura a devenit loc sacru pentru hinduşi.

Richard: Nu au rămas prea multe vestigii ale budismului pe aici, nu-i aşa?

Subra: Interesantă întrebare. Datorită războinicilor afghani, toate sanctuarele budiste şi hinduse au fost dărâmate în jurul anului 1019 d.Hr. Peste câteva secole, oraşul a decis că este locul de naştere al lui Krishna, şi atunci musulmanul Mughal Aurangzeb a distrus templul hindus care a fost construit aici şi a ridicat în locul lui o moschee.

Aşa că peste locul naşterii lui Krisha se înalţă acum o moschee. O bucată de teren dincolo de limita moscheii este venerată acum ca locul naşterii lui Krishna. E o situaţie puţin asemănătoare cu aceea a

moscheii şi templului de la Ierusalim – singurul loc unde evreii se pot închina este zidul vestic al templului.

Şi, la fel ca Ierusalimul, nici acesta nu a fost un oraş al păcii. Chiar şi acum, vom fi percheziţionaţi când vom intra în templul principal. Şi, apropo, există peste cinci mii de temple în orăşelul acesta.

Richard: Natura umană este pretutindeni la fel, nu-i aşa? Cine sunt femeile acestea care rostesc incantaţii?

Subra: Aici este un centru de închinare pentru văduve. Există aproximativ două mii de văduve care vin aici în fiecare zi şi cântă „Hare Ram, Hare Krishna" patru ore în fiecare dimineaţă şi patru ore în fiecare seară. Pentru aceasta, primesc la prânz o cană cu orez cu câteva boabe de linte şi două rupii, ceea ce înseamnă cam cinci cenţi, şi dacă participă şi seara la incantaţii, primesc cinci rupii. În plus, de patru ori pe an primesc ceva îmbrăcăminte de schimb.

Richard: Pare o viaţă destul de sărăcăcioasă. Unde locuiesc văduvele astea?

Subra: Au o existenţă deosebit de precară, Richard. Dar se crede că în felul acesta îşi plătesc datoria karmică. Ştii ce-i aia karma, nu-i aşa? E credinţa că toate faptele din viaţa unui om, bune şi rele, sunt determinante pentru viaţa în care renaşte după moarte. Ar fi prea mult să intrăm în amănunte acum.

Richard: Da, am mai auzit de karma. Hei, ce-i asta…? încetează!

Subra: Ai grijă, Richard. Te-am avertizat să nu-ţi scoţi ochelarii de soare!

Richard: Sfântă vacă! maimuţa aia mi-a înhăţat ochelarii de pe nas! Oh, îmi pare rău… poate că nu ar fi trebuit să spun „sfântă vacă".

Subra: Ei bine, presupun că acesta-i locul cel mai potrivit pentru ele. Uite batista mea – maimuţa aia te-a zgâriat.

Richard: Am vreo şansă ca să-mi recuperez ochelarii?

Subra: Mă îndoiesc. Probabil că ochelarii tăi sunt acum pe acoperişul templului şi maimuţa îşi admiră acum imaginea reflectată în lentilele lor. Trebuie să fii atent pe aici. În locul acesta există sute de maimuţe, mii de vaci şi, după cum vei constata în curând, chiar şi măgari. Şi toate aceste animale se plimbă libere şi nestingherite.

Richard: Maimuţe, vaci şi măgari – fără religie, nu are exista niciun fel de afaceri pe aici.

Subra [*râzând*]: Ai dreptate în privinţa asta. Apropo, cel mai gustos bârfi din ţară se face tot aici. I se spune *peda*. Respectă aceeaşi reţetă de bază, dar este ceva mai dulce şi are un gust mai bogat. Nu poţi mânca prea mult – este o modalitate sigură de a da în diabet. Există totuşi şi căi mai neplăcute de a te alege cu teribila boală! Richard: Hmmm, sună îmbietor, dar cred că de data asta voi refuza.

Să ne întoarcem la discuţia noastră. Cum ţi-ai format gândirea religioasă, Subra. Mi se pare că ştii o mulţime de lucruri despre hinduism, din perspectiva cuiva din interiorul sistemului. Subra: Richard, îmi este greu să-ţi spun întreaga poveste. M-ar solicita prea mult. După cum ştii, familia mea nu mai vorbeşte cu mine, şi lucrul acesta este nespus de dureros pentru mine.

Pe când eram în colegiu, am început să pun tot felul de întrebări despre credinţa pe care o avusesem dintotdeauna. La început au fost întrebări simple, de genul: *De ce*? *Cine spune*? *Unde scrie*?

Dar întrebările simple duc de obicei la lucruri mult mai dificile. Religia ocupă un loc important în experienţa noastră culturală – India este cea mai religioasă ţară din lume. Şi nu este deloc uşor să pui întrebări despre ceva ce toată lumea din jurul tău crede.

Richard: Religia pare a fi omniprezentă aici. Subra: Da. În mai multe moduri decât îţi poţi imagina. Folosim de regulă o mulţime de cuvinte şi de expresii ce îşi au originea în religia noastră, şi rareori ne întrebăm de unde ne vin ele.

De exemplu, cuvântul *avatar*, care înseamnă o manifestare divină, nu este nici măcar menţionat în Gita, unul din textele sacre ale hinduismului. Şi cu toate acestea, credinţa în avatar este foarte îndrăgită în toată India, din cauza implicaţiilor sale.

Avatarul este manifestarea trupească a unei fiinţe superioare – chiar şi a fiinţei supreme – pe planeta pământ. Termenul este folosit în principal pentru încarnările lui Vishnu, zeul păstrător, dar este folosit şi pentru învăţătorii deosebit de influenţi ai altor religii, inclusiv pentru Iisus şi Mahomed. Oh! Aş putea spune atât de multe despre

asta!

II

Richard: Gita? Am auzit vorbindu-se despre ea. Ce este Gita de fapt şi prin ce diferă ea de Vede? Subra: Bhagavad Gītā, sau „Cântarea lui Dumnezeu", este cartea cea mai sacră a hinduşilor. Este un lung poem narativ, cuprinzând aproximativ şapte sute de versuri, care relatează o discuţie între Krishna şi luptătorul Arjuna, care urma să pornească la război împotriva verilor lui. Subiectul poemului se concentrează asupra îndatoririlor omului care, odată îndeplinite, aduc doar durere şi suferinţă. Dar textul oferă totuşi speranţă, care se poate obţine pe calea devoţiunii.

Vedele, sau cărţile de înţelepciune, sunt scripturile cele mai vechi pe care le avem – ele conţin de toate – de la învăţături, la instrucţiuni detaliate privind oficierea ceremonialului. Vedele reunesc de fapt patru cărţi, şi fiecare dintre aceste cărţi are trei părţi: *Mantrele*, adică imnurile de laudă la adresa zeilor; *Brahmanele*, sau instrucţiuni pentru practicarea ritualurilor; şi *Upanişadele*, partea cea mai importantă, care se ocupă de adevărul religios şi de doctrine.

Într-o altă categorie intră Epopeile – cele două mari povestiri ale Indiei. Cea mai importantă dintre ele este *Mahābhārata*, care conţine celebra *Rāmāyana*, şi *Gita*. Formal vorbind, acestea nu sunt considerate a se afla pe acelaşi plan filosofic cu Vedele, dar din punct de vedere practic, sunt cărţile cele mai îndrăgite de către hinduşi. Ştiu că toate astea sună foarte complicat la început. Scripturile hinduse sunt într-adevăr voluminoase.

Să ne aşezăm puţin, aici, la umbră şi să admirăm templul.

Richard: Sună într-adevăr complicat. Nu ştiu cum să fac să ţin minte şi să deosebesc toate aceste scripturi. Hei, ai văzut ce s-a întâmplat? Subra: Ce?

Richard: Când vaca aceea a intrat în templu, pelerinul de acolo a atins-o, după care şi-a atins fruntea şi inima.

Subra: Practica aceasta izvorăşte direct din Gita. Hinduşii venerează vacile din vremuri străvechi, datorită presupusei lor puteri deosebite. Există şi un vers din Atharva Veda care identifică vaca cu

întregul univers vizibil:

Plecăciune, O Vacă, ţie coadă de păr şi vouă, copite; şi ţie, sfântă formă!… Vaca este Cerul, Vaca este Pământul, Vaca este Vishnu, Domnul Vieţii.1

Ei bine, lasă-mă să-mi continui relatarea. Când am început să analizez critic ceea ce fusesem învăţat, am decis să plec de acasă. Nu aveam nici bani, şi nici unde să merg, aşa că am rătăcit zile şi săptămâni la rând, până când am ajun în faţa unei peşteri.

Nu am putut să văd nimic în interiorul peşterii – era prea întunecoasă – dar imediat ce am făcut câţiva paşi în ea, am simţit o prezenţă străină. Am înaintat tot mai adânc în ea şi după o vreme, am fost şocat să mă împiedic de un swami numai piele şi os, un mistic îmbrăcat într-o robă de culoarea şofranului, care şedea tăcut acolo.

Swami acela făcuse un legământ de tăcere şi se afla acolo de mai multă vreme. Era suficientă lumină în interiorul peşterii cât să văd că avea ochii închişi. Medita. \ & zându-l acolo, inima mea s-a întors spre întrebările ultime ale existenţei mai mult ca oricând înainte.

Richard: Cum a reuşit acel swami să supravieţuiască acolo, în peşteră?

Subra: Cu greu. Locuitorii unui sat din apropiere îi lăsau din când în când câte ceva de mâncare.

Am rămas câteva săptămâni acolo cu acel swami, şi între noi s-a legat o relaţie strânsă, făceam curăţenie în spaţiul unde locuia şi petreceam multe ore şezând pur şi simplu lângă el şi meditând.

În cele din urmă, de dragul meu, a scris câteva cuvinte prin care mă înştiinţa că trebuie să-l părăsesc şi că voi găsi în altă parte răspunsurile pe care le caut. Am fost devastat, dar şi el urma să plece într-o călătorie, aşa că oricum nu mai puteam rămâne cu el.

Peste câteva săptămâni m-am întors la peşteră, încă în căutarea iluminării spirituale, şi atunci am auzit o voce în noapte – dar de data aceasta nu a fost vocea lui swami.

Vocea aceea era limpede şi liniştită, tulburătoare şi adevărată. Mi-a spus simplu: „Urmează-Mă”. Am auzit-o, Richard. Realmente am auzit-o.

Nu am ştiut prea bine încotro s-o apuc după aceea, dar într-un fel am ştiut că vocea aceea care îmi vorbise avea să mă călăuzească pe calea mea.

Am ieşit din peşteră şi pe drum am întâlnit un om care mi-a spus o poveste ciudată şi frumoasă despre un copil născut într-o iesle cu paie. Mi-a zis că acel copil este încarnarea Dumnezeului adevărat şi că El a venit ca să ne împace cu adevărata Fiinţă Supremă.

Atunci a fost prima dată când am auzit Evanghelia lui Iisus Cristos. Am fost întotdeauna învăţat că nu există păcat împotriva unui Dumnezeu sfânt. Mi s-a spus mereu că faptele rele sunt în principal un rezultat al ignoranţei şi că aceste rele pot fi contracarate prin respectarea regulamentelor specifice castei din care faci parte şi urmând calea salvării pe care aceasta ţi-o prescrie.

Dar atunci, pe drumul acela, am înţeles că păcatul meu este un act real de răzvrătire împotriva unui Dumnezeu desăvârşit şi Sfânt. Şi, surprinzător, am descoperit pe cine căutasem eu de fapt în tot acest răstimp – pe Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Iar viaţa mea… nu a mai fost la fel de atunci înainte. Richard: Şi familia ta?

Subra: N-au mai vrut să ştie de mine. Nici ei, şi nici comunitatea din care făceam parte.

Richard: îmi pare rău pentru tine.

Subra: Convertirea la o altă credinţă religioasă nu este niciodată uşoară – chiar şi atunci când te converteşti la adevăr. Noua mea credinţă mi-a dat o pace adâncă şi trainică, aşa cum nu mai

V*ocea aceea e/ia (limpede şi (liniştită, tulbu/lătozie şi adevănată. citli-a spug simplu*: *„Ql/imeagă – Un". au-it-o, Qickazid. Qeavmente am au-it-o*.

— SUBRAMANIAM

cunoscusem niciodată înainte, însă în acelaşi timp sufeream pentru familia şi ţara mea – pentru atâţia oameni care au crescut crezând ceea ce crezusem şi eu.

Uneori am încercat să-mi imaginez cum ar fi dacă Iisus ar sta pur şi simplu de vorbă şi dacă ar lămuri între ei toate lucrurile. Ceilalţi oameni ar putea să asculte conversaţia lor şi să decidă singuri cine are

dreptate.

Nu ar fi ceva chiar atât de imposibil, să ştii. Acolo, în peşteră, am auzit o voce reală. Iar dacă Iisus are o voce, atunci poate că personajul istoric Krishna are şi el o voce.

Poate că dacă m-aş apleca suficient de mult în faţă – adică, dacă m-aş apleca dincolo de cortina timpului – aş putea auzi ce şi-ar spune unul altuia Iisus şi Krishna.

Îţi poţi imagina una ca asta, Richard – pe Iisus şi pe Krishna vorbind între ei? Oare ce şi-ar spune unul altuia?

Imaginea celor două mari personalităţi angajate într-o conversaţie profundă m-a urmărit multă vreme. Nu am reuşit să mă debarasez de tabloul acela, oricât aş fi încercat.

Aşa că într-o zi am cedat ispitei, m-am aşezat pe o pajişte cu vaci şi m-am aplecat înainte. Richard: Cum adică, „te-ai aplecat înainte”?

Subra: M-am aşezat pe pajişte, am închis ochii şi mi s-a părut că o lume cu totul nouă s-a înfăţişat înaintea privirilor mele. Dintr-odată am putut să văd lucruri pe care nu le mai văzusem niciodată înainte.

La o oarecare distanţă de mine, am văzut câteva robe de culoarea şofranului atârnate într-un pom şi doi oameni stând la umbră şi discutând. Era ora prânzului, aşa că aerul devenise deja foarte fierbinte şi foarte umed – era una din acele zile înăbuşitoare pe care le poţi întâlni doar în India.

M-am căznit să disting chipurile celor doi bărbaţi, şi identitatea lor mi-a devenit de îndată clară. Era Iisus, îmbrăcat în roba Lui albă, încălţat cu sandale şi cu palmele brăzdate de cicatrice; celălalt era Krishna, tânărul prinţ, însoţit de nelipsitul lui flaut. îi vezi şi tu, Richard? îi vezi cu ochii minţii tale?

Lasă-mă să-ţi redau în detaliu conversaţia dintre ei. Ascultă! M-am aplecat înainte ca să aud ce îşi spun…

NAŞTERE DIN NOU SAU

RENAŞTERE?

IISUS VORBEŞTE CU KRISHNA

Krishna: Iisuse, ştiu că eşti un învăţător venit de la Dumnezeu. Nimeni nu ar putea face semnele miraculoase pe care le-ai făcut Tu,

dacă Dumnezeu nu ar fi cu el. Asta eşti Tu cu adevărat, un învăţător de la Dumnezeu? Cine eşti Tu, de fapt, Iisuse?

Iisus: Eu şi Tatăl una suntem, Krishna. Dar tu, prietene? Cine eşti tu şi unde te-ai născut?

Krishna: De ce pui toate aceste întrebări, dacă pretinzi că ştii totul?

Iisus: O întrebare legitimă – deşi aş putea să te întreb şi Eu acelaşi lucru. Tu afirmi că eşti încarnarea supremă a oricărei cunoaşteri, puteri şi înţelepciuni. Aşa că de ce Mă întrebi care este rostul întrebărilor Mele?

Krishna: Fiindcă am impresia că îmi pui la îndoială autoritatea.

Iisus: Nicidecum; aşa procedez eu adesea când cineva îmi pune o întrebare. îi pun şi Eu, la rândul Meu, o întrebare, care îl determină să înceapă conversaţia în contextul propriilor sale supoziţii.

Krishna: Mi se pare corect. Să revenim aşadar la prima întrebare – spui că Dumnezeu este etern, şi cu toate acestea Te-ai născut, Iisuse. Oare nu există un loc în Betleem unde se crede că Te-ai născut? Mii de pelerini merg acolo în fiecare an ca să celebreze evenimentul naşterii Tale.

Iisus: într-adevăr, există în Beteeem un loc care comemorează naşterea mea – naşterea copilului. Profeţii au prezis cu mult înainte de a Mă fi născut locul şi timpul când urma să vin în trup. Nu am negat niciodată lucrul acesta.

Dar observă că profetul a spus despre Mine:

„Căci un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat…" 2

Ascultă cu atenţie întreaga profeţie, Krishna. *Copilul* s-a născut, dar *Fiul* nu S-a născut. Eu, Fiul, exist din eternitate. Ucenicul Meu, Ioan, a scris despre Mine: „La început era Cuvântul, şi Cuvântul era cu Dumnezeu, şi Cuvântul era Dumnezeu. El [Fiul] era la început cu Dumnezeu". 3

Dar tu te-ai născut Krishna? Ce îmi poţi spune de locul acesta, oraşul Mathura? Uită-te la magazinele, templele, florile şi dulciurile de aici. Miroase aroma lor. Toate acestea au drept scop să comemoreze venirea ta. Te-ai născut cu adevărat aici, Krishna – oare nu asta spune

învăţătura despre tine?

Krishna: Eu sunt o idee, Iisuse. Nu contează cu adevărat dacă m-am născut sau nu, ci învăţătura mea este importantă. Sper ca omul de după cortină să audă lucrul acesta.

Iisus: Omul de după cortină?

Krishna: Ştiu că cineva ascultă chiar acum conversaţia noastră, şi pentru el doresc să îţi spun clar cine sunt şi care este învăţătura mea.
Iisus: Ştiu la ce te referi. Dar ca să o aud chiar din gura ta, de ce spui că *cineva ascultă*?

Krishna: Deoarece cred că viaţa este o *leela* – *o* piesă de teatru. Universul este doar un teatru cosmic de păpuşi pentru zei, iar noi nu suntem nimic mai mult decât nişte actori pe o scenă. Rolurile şi îndatoririle ne sunt atribuite de către zei şi se află dincolo de capacitatea omului de a le controla. În culise există întotdeauna un scenariu cu totul diferit. Mai ştiu, de asemenea, că există şi un public. Orice piesă de teatru are un public.

Iisus: Nu sunt de acord cu tine în privinţa teatrului de păpuşi, Krishna – există întotdeauna o voinţă, o alegere de făcut, o decizie de luat. Cine însetează, să vină ca să bea; oricine doreşte, să vină ca să primească în dar apa vieţii.4

Dar sunt de acord cu tine în privinţa omului care ascultă – când omul caută, găseşte şi când bate, uşa i se deschide.5 Aşa că să ne continuăm discuţia, căci şi Eu vreau să discutăm despre natura ta şi despre natura Mea, despre învăţătura ta şi despre învăţătura Mea. Tocmai de aceea discutăm noi astăzi, de dragul omului care stă cu urechea lipită de cortină. În sufletul lui se dă o luptă. E disperat să cunoască adevărul, Krishna. Aşadar, să discutăm toate aceste lucruri de dragul lui, nu doar ca să polemizăm între noi. Krishna: De acord. Nu e nevoie să polemizăm între noi. Fiecare dintre noi e desăvârşit în sine însuşi.

Iisus: Să revenim deci la întrebarea fundamentală: Cine eşti tu, Krishna şi care este învăţătura ta? Există un motiv pentru care îţi pun această întrebare.

Krishna: Da, ştiu că scripturile mele revelează mai mulţi

Krishna. Dar nu voi încerca să disting între ei.

Eu, cel care îţi vorbeşte, grăiesc din nobila Bhagavad Gītā, cântarea şi povestea sacră. Asta sunt eu cu adevărat. Unii cred că sunt a opta sau a noua încarnare a lui Vishnu, una din cele mai venerate zeităţi ale hinduismului. Vishnu este păstrătorul, a doua divinitate din triada hindusă.

Dar Tu? Cine eşti Tu, Iisuse?

Iisus: EU SUNT.

Krishna: Asta-i tot? Mi se pare un răspuns cam scurt Iisuse. Mă aşteptam să spui că eşti Emanuel – Dumnezeu cu noi – sau că Te-ai născut pe cale divină dintr-o fecioară, sau că eşti al doilea membru al Trinităţii. Sau Mântuitorul omenirii – că ai venit ca să dai un exemplu de trăire şi să te jertfeşti pentru păcat.

Iisus: Uneori răspunsul cel mai scurt este şi cel complet, Krishna. EU SUNT. Eu sunt Alfa şi Omega. Începutul şi Sfârşitul.

Krishna: Hmmm, cred că ai dreptate aici, prietene. Însă asta ridică o altă întrebare importantă. Vorbeşte-mi despre *sfârşit*, Iisuse. Ştii că lumea materială este trecătoare – cred că suntem de acord în această privinţă, nu-i aşa? Iisus: Da, învăţătura Mea spune că omului îi este rânduit să moară o singură dată. Dar în legătură cu ideea că lumea este o scenă, despre care ai vorbit ceva mai înainte, dă-Mi voie să-ţi pun o întrebare: cum ajung oamenii pe scenă şi unde pleacă după ce părăsesc scena?

Krishna: Eu afirm că sufletele trăiesc milioane de ani şi că îmbracă diferite costume. Întocmai cum omul îşi schimbă hainele în fiecare zi, fiecare viaţă este de fapt o moarte. În realitate, un om de douăzeci şi unu de ani este mort de douăzeci şi unu de ani în costumul pe care îl poartă.

Viaţa reală se consumă întotdeauna în spatele scenei. Viaţa întreagă se desfăşoară dincolo de cortină. Realitatea are loc în culise, nu pe scenă. Pe scenă se derulează doar o piesă de teatru, o dramă. Nouă, indienilor, ne plac foarte mult dramele.

Şi tocmai de aceea mă şi aflu aici. Am venit pe scenă ca să rezolv o problemă între doi fraţi şi copiii lor. Întrucât sunt convins că ştii

întreaga poveste, dă-mi voie să o rezum în elementele ei esenţiale – pentru omul de după cortină!

Iisus: Continuă, te rog – pentru omul de după cortină…

Krishna: Regele orb Dhritarashtra a avut o sută de fii de la soţia sa, Gandhari.

Iisus: *Ai spus de la o singură soţie*, *nu-i aşa*?

Krishna: întocmai, însă nu-i chiar atât de copleşitor precum pare.

Iisus: Bravo ei. Continuă-ţi, te rog, povestea. Krishna: Au fost odată doi fraţi, Pandu şi Dhritarashtra. Când regele Pandu a murit, a lăsat tronul fratelui său, Dhritarashtra. Dar Dhritarashtra era orb, aşa că regatul i-a fost furat de către fiul lui cel mai mare, Duryodhana. Apropo, nu-i aşa că Ţi se par derutante toate aceste nume?

Iisus: Ai citit vreodată cartea Numeri?

Krishna: Iar mă iei la întrebări?

Iisus: Nu, vreau doar să spun că unele dintre numele menţionate în cartea Numeri ar face să se schimbe culoarea sângelui tău. De fapt, ar trebui să modific metafora aceasta, căci sângele albastru are un cu totul alt înţeles în contextul acestei conversaţii.

Continuă, te rog, povestea celor doi fraţi, Krishna.

Uneo/tt *mpun iufi* seu *(

este şi cel comp *ki*.

Qu sunt. *u sunt Atya*

emega. Începutul *şi Sşâfişitul*

— Iisus

Krishna: Sânge albastru. Aşa este – termenul Krishna înseamnă literal în sanscrită „negru", sau „întunecat", şi este folosit ca formă substantivală pentru a desemna pe cineva cu pielea de culoare închisă. Brahma Saṃhitā descrie pielea mea ca „reunind nuanţele norilor albaştri", de aceea sunt înfăţişat uneori în picturi ca având pielea albastră sau chiar violetă.

Dar m-am abătut de la subiect. Povestea continuă astfel: tronul ar fi trebuit să revină fiului celui mai mare al lui Pandu.

Fiii lui Pandu erau oameni buni şi cinstiţi, care locuiau în

pădure. În schimb cei o sută de băieţi Kaurava, fiii lui Dhritarashtra (verii fiilor lui Pandu) fuseseră crescuţi la curte. N-am să intru în amănunte, dar erau realmente bătăuşii vremii lor. Erau decişi să nu-i lase pe fiii lui Pandu să preia frâiele guvernării.

Iisus: Dacă mergi azi la Ierusalim, vei vedea derulându-se o poveste asemănătoare între fraţi de sânge. Vei descoperi că vechimea ei se pierde şi mai mult în negura istoriei. Povestea fratelui ce se ridică împotriva fratelui său începe deja în Grădina Edenului.

Krishna: Eu mi-am făcut apariţia pe scena revelaţiei atunci când cei o sută de fraţi Kaurava au pornit la luptă împotriva celor cinci fii ai lui Pandu. Războiul a durat douăsprezece zile şi el ridică o mulţime de întrebări despre viaţă, război, închinare, rău, bine şi aşa mai departe. Subramaniam [*din spatele cortinei*]: Eu tot nu pot să cred că acei o sută de fraţi au avut o singură mamă!

Iisus: Ai auzit, Krishna?

Krishna: Da, şi am răspuns deja la întrebarea asta, aşa că oamenii ca el ar face bine să pună mâna şi să citească ce am spus.

Prietenul nostru din spatele cortinei este uluit că o femeie a putut naşte o sută de fii. O performanţă greu de imaginat, îşi zice el. Dar dacă ar fi citit, ar şti că femeia nu i-a născut pe cei o sută de fii pe rând.

În realitate, soţia lui Dhritarashtra a pierdut o singură sarcină. Atunci a venit un yogi, a luat fătul şi, după ce l-a fiert împreună cu mai multe plante medicinale şi substanţe nutritive, acesta s-a divizat în o sută de băieţi. Exact aşa s-a întâmplat.

Subra: Nu sunt nici uluit, nici amuzat. Mă străduiesc doar să separ mitul de adevăr.

Iisus: Subra, când vrei să crezi în Dumnezeu, este chiar necesar să separi mitul de adevăr. Poveştile, aidoma pietrelor, se rostogolesc în ţărână până când sunt complet înfăşurate în pulbere, astfel încât pământul pare a fi singura substanţă prezentă şi adevărul sfârşeşte prin a fi înghiţit de tradiţie. Prietene, apleacă-te mai mult spre noi. Ascultă mai atent conversaţia noastră – şi vei înţelege.

Krishna: Ăsta-i adevărul, să ştii. Şi cel mai important lucru este

adevărul. Din nefericire, prea multe lucruri neadevărate sunt crezute, drept consecinţă filosofiile câştigă popularitate şi adevărul moare încetul cu încetul.

Iisus: În privinţa asta, amândoi suntem de acord.

Odată am fost întrebat: „Ce este adevărul?" 6, dar omul care a pus întrebarea nu a aşteptat să primească răspunsul. Când moare adevărul, moare şi realitatea ultimă, şi atunci se naşte minciuna, mai ales când este vorba de credinţă.

Aşadar, te rog să-mi explici de ce ai spus că tu eşti adevărul şi de ce au fost atât de mulţi care te-au crezut? Povesteşte-Mi despre naşterea ta.

Krishna: Este o poveste lungă, Iisuse, şi ştiu că ar putea părea destul de fantastică. Când m-am născut – desigur, nimeni nu se naşte cu adevărat, căci toţi preexistăm – însă când m-am născut, a fost o vreme de foarte bun augur. Vântul adia plăcut, creând o senzaţie tactilă cu totul specială. Regii demonici erau foarte activi şi sacrificiile fuseseră întrerupte.

În toiul acestui amestec de manifestări auguste şi ameninţări demonice, Vishnu s-a înfăţişat înaintea lui Devaki, una dintre semizeiţe, pentru a o îndupleca în privinţa acestei planete. Apariţia lui s-a produs în timpul lunii pline, iar eu am apărut la orizontul estic în a opta zi, când luna era în descreştere. Ştiu că există unele contradicţii aici – în privinţa întrebării dacă la început luna era plină sau în descreştere – dar la sfârşit luna a fost atât de copleşită de bucuria naşterii mele, încât a devenit plină. Asta fiindcă eu sunt Brahmanul Suprem, Adevărul Absolut.

Iisus: Unde era Brahma, zeitatea supremă, în tot acest timp? Hinduismul vorbeşte despre un dumnezeu cu trei feţe. Unde a fost Brahman, creatorul, în tot acest timp?

Krishna: Ei bine, a fost o adevărată tragedie.

Din nefericire, Brahma, zeitatea supremă, creatorul, şi-a pierdut interesul pentru lume fiindcă s-a îndrăgostit de propria lui soră.

Gând mozie adevăriud, *moarte* şi *neaditatea udtimă*, *şi atunci se naşte minciuna*, *mai ades când este mba de mdintă*.

9

— Iisus

Incestul este puternic respins în India, aşa că Shiva, un alt membru al dumnezeirii, nu a vrut să accepte acest lucru. De aceea, Shiva a tăiat unul din cele cinci capete ale lui Brahma şi l-a retrogradat. Dintre cele trei zeităţi ce formează triada, vei observa că Vishnu este cel mai popular printre oameni.

Iisus: Povesteşte-Mi despre el.

Krishna: Desigur, Vishnu este cel ce menţine legea şi ordinea în univers. El este gata „să-şi murdărească mâinile" coborând pe pământ ca să îndrepte lucrurile, iar pentru asta se încarnează în diferite forme.

Subra: Şi de ce este albastru?

Krishna: Vishnu este frumosul zeu cu patru braţe. Este albastru fiindcă… ajunge să spun că este albastru fiindcă e infinit ca cerul. Într-o mână învârteşte un disc pe care îl poate azvârli prin aer pentru a tăia în bucăţi pe duşmanii binelui. În altă mână ţine un baston de aur pe care îl foloseşte pentru a zdrobi egoismul oamenilor, atunci când devin prea lăudăroşi. A treia mână ţine scoica ce dă tonul incantaţiilor. Şi în a patra mână ţine un lotus, simbolul purităţii.

Iisus: A existat ca zeu înaintea ta, nu-i aşa? Krishna: Da, atât Vishnu cât şi soţia lui, Lakshmi. Este important să o menţionez, căci ea este zeiţa bogăţiei. Este reprezentată întotdeauna ca înfăşurată într-un frumos sari roşu. Şi e foarte iubită, datorită bunătăţii ei. De fapt, masele apelează la ea ca intermediar înaintea lui Shiva, exact aşa cum se adresează Mariei când vor să ajungă la Tine.

Subra: Stai puţin, nu toată lumea merge la…

Iisus: încă nu, Subra. Încă nu. Conversaţia aceasta este încă departe de a se fi încheiat.

Subra: Iisuse, m-am întrebat mereu de ce laşi atât de multe lucruri nespuse.

Iisus: Nu M-ai auzit spunând că vinul nou nu trebuie turnat în burdufuri vechi, altfel vinul nou va distruge burdufurile vechi? Mai întâi trebuie să pregăteşti burdufurile, pentru ca acestea să poată păstra ceea ce ai pus în ele.

Continuă, te rog, Krishna… Vorbeşte-ne despre Shiva. *ş*

Krishna: Desigur, despre Shiva; el este cel puternic, ocupându-se întotdeauna de oamenii răi. Este imposibil să nu-l observi. E înfăţişat întotdeauna nud, fiindcă aşa şi este – energie pură, brută, neîmblânzită. Este conştiinţă pură. Şi e acoperit cu cenuşă, fiindcă atunci când întregul univers va fi redus la praf cosmic, el singur va rămâne în picioare. Va anihila universul şi va absorbi întreaga realitate în fiinţa lui.

Iisus: Şi a băut otravă?

Krishna: După cum ştii deja, în trecutul etern zeii şi demonii au decis la un moment dat să conlucreze pentru a sorbi nectarul nemuriri dintr-un ocean de lapte. Aşa că au luat un munte uriaş şi l-au aruncat în ocean, au încolăcit şarpele Vasuki în jurul lui şi au început să amestece. Operaţiunea aceasta a durat mii de ani, zeii trăgând de o parte şi demonii de cealaltă.

În cele din urmă, nectarul vieţii a început să curgă, dar din nefericire s-a decantat şi o otravă care era atât de virulentă încât a început să distrugă întreaga lume. Cu ajutorul lui Vishnu, zeii cei drepţi au reuşit să soarbă întregul nectar. Problema era, însă, că au ingerat în acelaşi timp şi otrava.

Iisus: Aici intervine Shiva cu puterea lui. Krishna: Da, într-adevăr. Shiva a fost singurul care avea suficientă putere ca să rezolve situaţia. A băut otrava şi a ţinut-o în gât, fără s-o absoarbă în restul trupului său.

Subra: Cam ca şi cum ai fuma fără să inhalezi? Cred că am auzit despre asta într-un alt context. De aceea…

Krishna: Gâtul lui este înfăţişat întotdeauna în culori întunecate… da.

Subra: Krishna, poveştile acestea îmi trezesc atâtea amintiri. Mai istoriseşte-ne, te rog, două povestiri despre Shiva.

Krishna: Pe care dintre ele? Sunt aşa de multe! Subra: Ce zici de cea despre capul lui Ganesh şi cea despre lângă?

Krishna: De ce îmi ceri mereu relatările cele mai discutabile?

Subra: Discutabile! Am crezut ani la rând că ele conţin suficient

adevăr ca să…

Krishna: Nu mă interesează ce ai crezut. Voi spune povestea pentru toţi cei ce ar putea asculta, dar pe care noi nu îi vedem.

Iată deci prima poveste. Cu mai mulţi eoni în urmă, soţia lui Shiva, Parvati (ce are de fapt mai multe nume) i-a cerut tânărului ei fiu să păzească uşa casei câtă vreme ea avea să se îmbăieze. Da, până şi zeii şi zeiţele trebuie să se îmbăieze – de aceea statuile lor sunt spălate de către închinătorii lor.

Însă, în timp ce Parvati se îmbăia, Shiva a revenit acasă din locul unde fusese plecat ca să mediteze.

De fapt, ar trebui să mai adaug ceva aici. Shiva s-a întors pe neaşteptate, căci lipsise multă vreme de acasă, aşa că nu ştia că Parvati născuse un copil şi că Ganesh este fiul lui. Şi, desigur, Ganesh nu ştia că Shiva este tatăl lui.

Aşa că îţi poţi imagina că Shiva s-a supărat foarte tare când Ganesh nu l-a lăsat să intre în încăperea unde soţia lui făcea baie. A fost atât de iritat din această cauză, încât a scos o secure, a tăiat capul lui Ganesh şi l-a aruncat cât colo.

Iisus: Omnisdenţa lui a fost puţin pusă în pericol aici, nu crezi?

Krishna: Ei bine, şi zeii mai greşesc uneori. Când Parvati a ţipat îngrozită, Shiva a început să caute capul lui Ganesh, dar nu l-a mai găsit. Aşa că i-a promis lui Parvati că va decapita prima fiinţă ce îi va ieşi în cale şi va transplanta capul acesteia lui Ganesh.

Subra: Şi în tot acest răstimp Ganesh era fără cap, dar nu şi fără viaţă, presupun.

Krishna: Ajunge, Subra!

Subra: Cum aş putea să cred toate astea dacă… Krishna: Oricum, din nefericire pentru Ganesh, creatura care i-a ieşit prima în cale lui Shiva a fost un elefant. Aşa că, *voilà*. Noul cap al lui Ganesh avea acum trompă şi urechi clăpăuge – şi restul poveştii îl cunoşti.

Subra: Acum povesteşte-mi despre lângă. Krishna: Ei bine… în toată India vei vedea un simbol al lui Shiva sub forma unui lângă – un simbol falic. Organele sexuale masculine şi feminine sunt simboluri ce reprezintă forţa creatoare. Aşa că lângă simbolizează puterea

creatoare a Zeului şi… ei bine, inspiră rugăciunile pentru potenţa sexuală, cultul fertilităţii şi altele asemenea.

Iisus: Ştii, Krishna, adevărul e rareori atacat frontal. De obicei e minimalizat treptat, până când începe să seducă omul ca ceva pe jumătate adevărat şi pe jumătate minciună. Tot ce ai spus până acum este reducţionist pe de o parte şi seducător pe de cealaltă parte. Vom reveni la asta mai târziu, mai întâi să facem o plimbare prin iubitul tău oraş.

Krishna: Aşa-i, este un oraş iubit de milioane de oameni. Dar cum rămâne cu prietenul nostru din culise?

Iisus: Apropie-te, Subra. FSşeşte dincoace de cortină. Conversaţia aceasta este pentru tine şi pentru toţi cei care doresc să audă.

Subra: Ţi-am auzit vocea şi înainte, Iisuse, atunci când mi-ai spus să te urmez. Tocmai de aceea am ascultat de după cortină. Sunt recunoscător că îmi daţi voie să ascult conversaţia voastră. Iisus: Să ne plimbăm aşadar împreună prin oraş. Vino, Krishna. Hei, Subra, ai grijă la maimuţa aceea!

Krishna: Oh, nu! A luat-o?

Subra: Ei asta-i! Mi-a luat husa de la aparatul de fotografiat, dar slavă Domnului că aparatul îl ţineam strâns în mâini. Maimuţele astea-s o adevărată pacoste.

Krishna: Nu-i chiar aşa. Ai uitat, Subra, că Hanuman, zeul pe jumătate maimuţă, a fost cel care a salvat-o pe soţia lui Rama din ghearele ticăloase ale regelui Lanka?

Subra: îmi amintesc foarte bine povestea aceea. Ai grijă pe unde păşeşti, altfel calci în balegă de vacă. Uită-te numai la canalele astea de scurgere. Traversează întregul oraş şi emană un miros atât de greu…

Krishna: Nu mai fi atât de critic câtă vreme eşti musafirul cuiva!

Iisus: De fapt, Krishna, nu cred că Subra vrea să fie critic. Ascultă ideea pe care vrea s-o scoată în evidenţă.

Pe de o parte, toate ceremoniile, sacrificiile şi ofrandele de aici trebuie să fie spălate, curate şi pure. Dar uită-te la viaţa maselor de aici. Sunt atâţia oameni de care nimeni nu se îngrijeşte. Bolile pândesc

la fiecare colţ. Cerşetorul din faţa templului este mai neglijat decât vaca ce intră în templu. Animalul primeşte închinăciune şi este venerat, în timp ce oamenii de aici – făcuţi după chipul lui Dumnezeu – sunt ignoraţi şi batjocoriţi. Ce poţi răspunde în faţa întunecimii ce se găseşte aici?

Krishna: Acum este rândul meu să răspund la întrebarea ta cu o altă întrebare. Nu ai auzit toate incantaţiile acelea pe care le-am întâlnit în drumul nostru? Ele au un rost. În alfabetul sanscrit există patruzeci şi opt de litere sau de caractere. Când Buddha a vrut să ştie taina întregii cunoaşteri, în minte i-a venit sunetul Aum. Cu cât se cufunda mai mult în incantaţie, cu atât primea mai multă cunoaştere. Aşa că răspunsul la întrebarea ta se găseşte în incantaţie.

Subra: Şi care este răspunsul acesta?

Iisus: Subra, te rog, lasă-l pe Krishna să continue.

Krishna: De fapt, discuţia noastră despre incantaţii îmi aduce aminte de o altă poveste. E o relatare fascinantă despre epopeea Mahābhārata, din care face parte şi cântecul meu, Gita.

Subra: Povestea despre convertirea hoţului? Krishna: Da. După cum bine ştii, Valmiki a fost un hoţ vestit. A continuat să fure şi să înşele oamenii, până când într-o zi a încercat să jefuiască un om sfânt, care avea drept îmbrăcăminte un simplu şorţ.

Dar sfântul acela a reuşit să-l păcălească pe hoţ. I-a spus acestuia că dacă va cânta într-una numele celui rău, Mara, va dobândi oricâte bogăţii ar fi vrut.

Aşa că hoţul s-a aşezat pe pământ şi a început să repete: „Mara, Mara, Mara, Mara". Abia după ceva vreme şi-a dat seama că repetând într-una cuvântul Mara, el spunea de fapt numele lui Rama – al şaptelea avatar al lui Vishnu şi o manifestare importantă a zeului!

Iată cum se leagă invocaţia – *maramaramaramaiamaramaiamara*. Prin această matra, hoţul a primit iluminarea, a fost schimbat şi apoi a scris întreaga Mahābhārata, toate cele şaptezeci şi patru de mii de versuri ale ei. Este considerată cea mai lungă epopee scrisă vreodată.

Iisus: Natura umană poate fi nestatornică şi înşelătoarea,

Krishna. Când M-am revelat lui Moise, acesta a vrut să-mi cunoască numele. În scurgerea secolelor, cărturarii au crezut că numele lui Dumnezeu este atât de sacru încât nu-şi puteau permite mai mult decât câteva semne pe hârtie, de teamă să nu hulească luându-mi numele în deşert. Incantaţia nu are puteri magice, dar poate avea o mare forţă de seducţie.

Krishna: Pe jumătate sunt de acord cu Tine, însă nu pe de-a-ntregul. Toţi oamenii se nasc cu conştiinţa de Krishna. Dar în asociere cu timpul şi cu materia, conştiinţa aceasta este poluată. Prin repetarea cuvintelor „Hare Krishna, Hare Krishna" conştiinţa transcendentă a omului este trezită. Incantaţia produce o vibraţie transcendentală, cu ajutorul căreia toate îndoielile din inimă pot fi risipite. Adorarea numelor lui Rama şi Krishna degajă o energie care îl face pe om să exulte.

Iisus: Aici apar diferenţe profunde şi fundamentale între învăţătura ta şi a Mea, Krishna. Tu foloseşti jumătăţi de adevăruri frumoase şi mortale pentru a seduce inimile oamenilor să adopte calea ta.

Krishna: Nu este adevărat! Cum ar putea ceva să fie frumos şi mortal în acelaşi timp?

Iisus: Nu toate lucrurile fatale au efecte imediate. Aproape orice amăgire este la început foarte ispititoare.

Subra: Pot să pun şi eu o întrebare aici? Nu ar fi mai bine să pornim de la asemănările dintre Cristos şi Krishna înainte de a discuta despre diferenţele dintre ei? Ce asemănări există între învăţăturile voastre?

Iisus: Am putea vorbi despre asemănări, dar este mai important să se ştie prin ce ne deosebim. Propunerea Mea este să pornim de la presupoziţiile false pe care urmaşii lui Krishna le oWu *toate* (ucftu/tife *faţade* au *efacte* imediate. (Ap/ioape o/iice amăgifte este ţa început *faatite* ispititozie.

— Iisus fac în legătură cu Mine. Prima dintre ele este că revelaţia Mea a apărut foarte târziu în timp, prin comparaţie cu apariţia şi scrierea Vedelor, când de fapt, cu mult înaintea Vedelor,

Avraam a devenit slujitorul Meu şi şi-a părăsit casa din Ur pentru a porni în căutarea cetăţii al cărei Meşter şi Ziditor este Dumnezeu

Krishna: Şi când a făcut Avraam lucrul acesta?

Iisus: Cu mai multe secole înainte ca cuvintele tale să fi fost scrise în Gita.

Aici este o altă diferenţă între învăţăturile noastre. Avraam a fost numit în vremea lui „omul cortului" şi „omul altarului", aceasta fiindcă a înţeles că viaţa este vremelnică şi sacră. Afirmaţia ta potrivit căreia toţi oamenii sunt preexistenţi este contrară învăţăturii Mele. Tu înveţi că viaţa sau istoria este ciclică, pe când Eu învăţ că viaţa sau istoria se desfăşoară într-o linie dreaptă. Eu învăţ că oricărui om – bărbat, femeie sau copil – îi este rânduit să moară o singură dată şi după aceea va trebui să fi judecat înaintea lui Dumnezeu.

Krishna: Mă bucur atât de mult că ai adus vorba despre asta, Iisuse. Viaţa este sacră, spui, nu-i aşa?

Iisus: Da, aşa este.

Krishna: Atunci de ce urmaşii Tai ucid animalele şi le mănâncă? Oare nu este aceasta insulta ultimă a vieţii?

Închinătorul meu, Swami Prabhupada, vorbeşte foarte desluşit despre Vestul lipsit de caritate, despre creştini şi despre alţii care consumă carne, ucigând animale doar pentru a-şi umple farfuriile!

Iisus: Să analizăm întrebarea ta mai îndeaproape. Unde poate fi găsită reprezentarea cea mai bună a învăţăturilor tale – a acelor învăţături care vrei să fie crezute de adepţii tăi? Krishna: în Bhavagad Gita, cântarea mea sacră. Iisus: Şi care este contextul în care ţi-ai conceput învăţătura?

Krishna: Ce legătură are asta cu ceea ce Te-am întrebat?

Iisus: Vei înţelege imediat. Povesteşte-Mi, te rog, despre contextul în care a apărut Bhagavad Gītā.

Krishna: Ei bine, după cum ştii… Iartă-mă, şi ai răbdare cu mine în timp ce îţi dau răspunsul. Noi, orientalii, dăm răspunsuri lungi la întrebări scurte, fiindcă nu gândim la fel ca voi, occidentalii.

Iisus: Betleemul nu este în Vest, în Nord sau în Sud. Şi, ca să fiu mai la obiect, pentru Mine nu există Est sau Vest, Nord sau Sud. În

ultimă instanţă, există doar sus şi jos.

Krishna: Cred că îmi place de Tine. În orice caz, îmi place cum gândeşti. Te rog, nu obiecta faţă de calomnierea occidentului. Astăzi este la modă acest lucru şi, ca să fiu sincer, cuvintele orientale sună mult mai exotic şi par mai profunde. *Karma* este un cuvânt mai esoteric decât *pedeapsă* sau *judecată*.

Acum, despre contextul învăţăturii mele… La acea vreme, am fost vizitiul închinătorului meu Arjuna, care îi conducea pe luptătorii cei buni, pe fraţii Pandava, împotriva războinicilor răi, fraţii Kaurava, care – Îţi aminteşti – au vrut să pună mâna pe putere.

Iisus: Arjuna a căutat sfatul tău în acea situaţie? Krishna: Ei bine, erau cu toţi înrudiţi. De fapt, dă-mi voie să fiu mai specific, fiindcă în India toată lumea e înrudită cu toată lumea. Erau veri. Arjuna era un arcaş neîntrecut şi a fost desemnat comandantul micii armate a Pandavilor împotriva armatei mult mai numeroase a Kauravilor. Dar Arjuna nu voia să-i ucidă pe verii lui.

Iisus: Şi l-ai ajutat să iasă din această dilemă? Krishna: I-am spus că lumea este o scenă şi că istoria în care era implicat alcătuia o simplă piesă de teatru, că trupul pe care se temea să-l ucidă nu era nimic mai mult decât un înveliş. Arjuna era un războinic şi datoria unui războinic este să ucidă, aşa că el trebuia să-şi facă datoria ca războinic pentru a se asigura că regatul ajunge pe mâinile cui trebuie.

Subra: Vezi, Iisuse, asta-i tocmai…

Iisus: Te rog, lasă-Mă pe Mine să mă ocup de asta, Subra. El nu ţi se împotriveşte, ci încearcă doar să dea o explicaţie. Continuă, Krishna. Krishna: în piesa din care facem parte, ne naştem cu anumite îndatoriri. În cazul unui războinic, a ucide este însăşi datoria lui, rolul pe care îl are de jucat, şi nu ar trebui să se teamă s-o facă.

Iisus: Atunci totul se reduce la următoarea întrebare: Cum este posibil ca uciderea să fie o alegere nobilă, dacă toate fiinţele sunt manifestări ale divinului?

Krishna: Fiindcă, după cum am mai spus, trupul nu este important. El e doar un înveliş. Sufletul este singurul important.

Iisus: Să lămurim aşadar lucrurile. Aşa cum prezinţi tu situaţia, a

fost corect ca Arjuna să-şi ucidă verii, care sunt parte a divinităţii, pentru ca fraţii lui, care sunt şi ei parte a divinităţii, să poată domni.

Krishna: întocmai!

Iisus: Dar atunci cum rămâne cu bietul hamburger?

Krishna: Nu înţeleg ce vrei să spui.

Iisus: în concepţia ta, nu se cuvine să ucizi un animal fiindcă este o emblemă a divinului. Corect?

Krishna: Ah… înţeleg ce vrei să spui. Există o mică deosebire aici. Totul se reduce la îndeplinirea datoriei, indiferent de rezultate. Oare cu ce a greşit vaca înaintea omului ca să merite să fie ucisă şi mâncată?

Subra: Da, vaca. Ai văzut pajiştile de aici care au fost amenajate pentru vaci şi reverenţa cu care vacile sunt tratate, în timp ce – uită-te numai pe drum la omul acela! E aşa de – Iisuse, ştii oare ce învăţătură propagă cel mai mare discipol al său, Stila Prabhupada, fondatorul mişcării Conştiinţa de Krishna?

Krishna: A fost un om nobil.

Subra: Dar ştii ce a spus când s-a dezlănţuit împotriva creştinilor deoarece consumă carne animală şi când i-a fost contestată învăţătura care afirmă că sufletul unui animal este egal cu sufletul unui om? Odată a fost întrebat de ce tigrii ucid şi devorează animalele, dacă acestea au suflete. Ştii ce a răspuns?

Iisus: Cred că te vei simţi mai bine dacă te vom întreba: Ce?

Subra: Citez cuvintele lui exacte: A spus: „Dumnezeu este foarte bun. Dacă vrei să ucizi animale, îţi va da din plin ocazia. Dumnezeu îţi va da în viaţa viitoare un trup de tigru ca să poţi să mănânci nestingherit carne. De ce să construiţi abatoare? \a voi da gheare şi colţi. Aşa că înfruptaţi-vă. Aşadar, de această pedeapsă vor avea parte consumatorii de carne. Consumatorii de animale vor deveni tigri, lupi, pisici şi câini în viaţa viitoare – ca să aibă ocazia să mănânce mai multă carne". 7

Aşa a răspuns. Complet irelevant!

Krishna: Te ascultăm, Subra. Calmează-te. Subra: Ei bine, cred că dacă doresc să am parte de tot ce-mi poate oferi viaţa aceasta, va

trebui să iau totul acum. Căci cine ştie? Poate că, după cum spune Prabhupada, în viaţa viitoare voi avea gheare şi nu voi mai fi capabil să vorbesc!

Nu înţelegi ce vreau să spun, Krishna? Nu le poţi avea pe amândouă. Spui că toate fiinţele vii au suflet. Sincer să fiu, nici măcar nu ştiu ce înseamnă asta, dincolo de o dimensiune moralspirituală.

Deci i-ai spus lui Arjuna că este acceptabil să-şi ucidă verii, căci le ucide doar trupurile. Dar mie îmi spui că este greşit să ucid animale şi să mă hrănesc cu ele, fiindcă acestea au un suflet şi nu sunt cu nimic inferioare sau diferite de oameni.

Îmi spui că, drept pedeapsă pentru greşelile mele, în viaţa viitoare voi fi *retrogradat* la statutul de animal. Şi cu toate acestea, spui că animalele sunt egale cu oamenii şi că, de fapt, unii zei sunt pe jumătate animale şi pe jumătate oameni.

Care este până la urmă adevărul? Cum aş putea să cred în acest sistem? învăţătura ta spune adevărul, sau exprimă doar vechi temeri şi prejudecăţi îmbrăcate în veşminte religioase? Este greu de înţeles cum se poate forma un sistem din toate aceste contradicţii. Pot accepta că în hinduism există jumătăţi de adevăruri, dar nu şi un adevăr sistematic!

Iisus: Diferenţa este mult mai profundă, Subra. Mult, mult mai profundă.

Krishna: Da, cred că există diferenţe între noi. Venerarea vacii este doar o problemă de suprafaţă.

Iisus: înainte să părăsim subiectul acesta şi întrucât el provoacă atâta consternare oamenilor, explică-ne, Krishna, de ce gândeşti astfel?

Krishna: Adică de ce cred în sanctitatea vacii? Iisus: Da.

Krishna: Discipolul meu, Prabhupada, a explicat asta foarte clar în comentariul său asupra Gitei. Gândeşte-Te numai. Creşterea vacilor împlineşte toate cele patru scopuri ale vieţii. Cu ajutorul vacii, omul dobândeşte bogăţie (*artha*), dreptate (*dharma*), împlinirea dorinţei (*dhama*) şi salvarea (*moksha*).

Subra: Nu vreau să fiu dificil, dar nu cumva mi-a scăpat ceva? Nu doresc nicidecum să iau în derâdere ceva ce unii oameni consideră

sacru. Argumentul lui Prabhupada pentru sanctitatea vacii, pe care l-am citit de mai multe ori, a fost: „Laptele şi untul vacii aduc bogăţie naţiunii. Vacile nasc boi, care sunt folosiţi la aratul pământului. Şi aerul ce se atinge de trupul vacilor devine pur". 8 Realmente nu înţeleg ce a vrut să spună prin asta! „Excrementele şi urina vacii opresc epidemiile precum ciuma şi holera. Urina vacii ajută la bolile de inimă. Excrementele vacii sunt folosite ca îngrăşământ natural, iar uleiul de unt este folosit la ghee". 9 Vorbeşte serios? Este oare aceasta o apărare acceptabilă?

Krishna: Oare nu sesizezi ideea pe care vrea s-o sublinieze Prabhupada? El spune că vaca susţine întreaga noastră viaţă. fără vacă, cine dintre noi ar putea supravieţui?

Iisus: Iată că treptat ne apropiem de miezul diferenţelor dintre noi, Krishna. Tu şi urmaşii tăi confundaţi scopurile cu mijloacele.

Vaca nu. este singură responsabilă pentru laptele pe care îl dă. Ce rol are atunci fermierul care plantează grânele pentru hrana ei şi care o mulge? Dacă nu ar fi fermierul, nu ar avea cine să mulgă vaca. Şi cine l-a făcut pe fermier? Cine a făcut vaca? Cine a făcut grâul să crească şi cine a dat fermierului puterea de a secera grâul şi de a mulge vaca? Crezi că vaca a decis în deplină cunoştinţă de cauză ca să se lase mulsă pentru ca tu să poţi trăi? Oare nu cumva Dumnezeul întregii creaţii este Acela care merită închinarea ta, şi nu vaca pe care El a creat-o?

Este foarte bine ca omul să hrănească vaca şi să se îngrijească de ea. Chiar am spus în Cuvântul Meu: „Să nu legi gura boului când treieră bucate" 10 Dar oare de bou. Se îngrijeşte Dumnezeu în primul rând? fără îndoială că Dumnezeu. Se îngrijeşte în primul rând de fermier şi de familia lui, şi abia apoi de vacă!

Dumnezeu este Cel ce dă sămânţă semănătorului. Dumnezeu este Cel ce asigură pâinea cea de toate zilele. Dumnezeu înmulţeşte sămânţa pe care omul o seamănă şi îl îmbogăţeşte pe om în toate privinţele, aşa încât să poată fi generos cu ceilalţi, şi generozitatea aceasta îl va determina să vină cu mulţumiri înaintea Domnului.

Krishna: Nu neg că Dumnezeu merită să i se aducă mulţumiri,

dar susţin în continuare că vaca este cheia vieţii.

Subra: fură petrolul ce produce combustibilul, propovăduitorii mesajului tău nu ar fi ajuns niciodată în Occident ca să răspândească aceste învăţături. fără alte surse de energie, nu am putea trăi. fără legile care ne pun limite, ne-am ucide unii pe alţii. fără procreare, rasa umană ar dispărea de pe faţa pământului. Şi atunci? Krishna: Şi atunci, ce?

Iisus: Eu am înţeles ce vrea Subra să spună – de ce transformi un mijloc în obiect al închinării tale?

Omenirea – bărbaţi, femei şi copii pe care i-am creat după chipul Meu – este coroana creaţiunii mele. Dar numai Dumnezeu este vrednic de laudă şi de închinare, nu persoana pe care a creat-o El sau mijlocul prin intermediul căruia a ales să ne binecuvânteze. Ar trebui oare ca Dumnezeu să se închine fermierului, puţurilor petroliere, sexului şi aşa mai departe?

Subra: Unde se vor opri toate astea, Krishna? Sfârşeşti în absurditate! Falsele afirmaţii ale unor swami respectaţi despre binefacerile excrementelor şi urinei de vacă sunt culmea nebuniei!

Citefii ca vaca a decis în deplină cunoştinţă de cau-a ca să se lase mulsă pentku ca tu să poţi tkăi? cazic nu cumi/a cDumnezeul în/legii ctieaţii este (Acela căite meicită închinaiiea ta, şi nu vaca pe căite 81 ac/teato?

— Iisus

Nu încerc nicidecum să ridiculizez sau să minimalizez învăţătura aceasta. Te-am urmat toată viaţa mea, Krishna. Dar am ajuns la un moment în viaţa mea când nu am mai putut înţelege de ce ne închinăm binecuvântărilor care ne vin de la Dumnezeu, în loc să ne închinăm lui Dumnezeu însuşi!

Iisus: Iată un moment potrivit ca să introducem în discuţie felul în care darul sacru al sexului este folosit de către adepţii tăi, Krishna.

Subra: Mă bucur mult că ai ridicat această problemă. Vreau să-l citez iarăşi pe Swami Prabhupada, care nu ezită să ia în derâdere învăţătura creştină, spunând fără ocolişuri despre ea că este inferioară gândirii tale, Krishna. Am reflectat ani întregi asupra acestor lucruri.

Staţi puţin să îmi scot Blackberry-ul[3]

şi vă voi reda citatul exact.

Krishna: Aici, în Mathura, nu cresc mure.

Subra: Nu, scuze. Mă refer la noul meu computer portabil, sau telefon… sau ceva de genul ăsta. Iată cuvintele lui exacte:

În lume există mulţi oameni bogaţi, dar nimeni nu poate pretinde că posedă toate bogăţiile lumii. Însă noi ştim din Stimad Bhagavatam că atunci când Krishna a fost pe pământ, a avut 16 108 soţii şi că fiecare dintre ele locuia în câte un palat făcut din marmură şi încrustat cu pietre preţioase. Camerele acelor palate erau pline cu fildeş şi aur, şi peste tot domnea o opulenţă nespusă… şi Krishna nu mergea la câte o soţie în fiecare zi, nu – el era prezent personal în fiecare palat în acelaşi timp. Aceasta înseamnă că se replica în 16 108 forme. Pentru un om de rând aşa ceva este foarte greu, dar nu şi pentru dumnezeu. El poate lua şaisprezece milioane de forme fără să întâmpine nicio dificultate.11

Cuvintele acestea au fost spuse chiar de fondatorul Mişcării pentru Conştiinţa de Krishna. Spune-mi, te rog, cum aş putea să cred toate astea.

Krishna: Dacă ai studiat şi ai reflectat îndelung asupra acestor lucruri, atunci ştii că există mai multe cărţi sacre şi că e necesar să diferenţiezi între mai multe stadii ale revelaţiei.

Iisus: Şi adevărul?

Krishna: Da, desigur, adevărul. Însă, aşa cum spus deja, Bhagavatam a fost mai mult o leela, o piesă de teatru ce reflectă latura romantică a persoanei şi învăţăturii mele.

Iisus: Totuşi, se spune că ea a fost scrisă de un om care a ales calea devoţiunii şi a mediaţiei, şi că el a aşternut pe hârtie acele cuvinte abia după ce a ajuns la etapa supremă a cunoaşterii perfecte.

Subra: Aşadar ce avem aici? Un om care a avut parte de iluminarea supremă primeşte revelaţii care sunt adevărate sau

---

[3] Lit. Mure, dar şi numele comercial al unui telefon mobil de ultimă generaţie, cu acces la internet.

revelaţii care sunt bizare?

Aici, cred eu, intrăm într-un cerc vicios. Noi, hinduşii, avem o mulţime de tratate lungi şi când întrebăm dacă sunt adevărate, ni se spune simplu: „Este revelaţie" sau „Este o simplă reflecţie" sau „Este doar o etapă a cunoaşterii" sau „Asta s-a adăugat mai târziu".

Dacă adevărul poate fi modificat permanent, atunci cum să mai ştim ce este adevărat?

De exemplu, Vyasadeva, care a scris Stimad Bhagavatam, poate pretinde că ceea ce spune el sunt simple reflecţii conţinute în comentariul lui pe marginea expresiei supreme a literaturii vedice, Vedanta Sutra. Dar adepţii mişcării Hare Krishna spun că această relatare ce vorbeşte despre cele peste 16.000 de soţii, despre serenadele închinate lăptăreselor şi despre toate celelalte escapade ale tale, Krishna, se bazează pe adevăruri istorice. Lămureşte-mă şi pe mine cum trebuie să le interpretez.

Krishna: Ai ţinut un discurs grozav, Subra. îmi dai voie să spun şi eu ce am de spus?

Subra: Te rog... Sunt foarte nerăbdător să-ţi cunosc gândurile. Dar înainte de a începe, îmi dai voie să-ţi mai pun o întrebare? Mă tem că dacă nu o menţionez acum, voi pierde ocazia. Krishna: Spune. M-am confruntat deja cu toate întrebările posibile, aşa că nu mă tem de nicio întrebare din partea ta.

Subra: Unele din lucrurile lipsite de noimă pe care le aud ori le citesc din partea unor sfinţi de-ai tăi pe care i-am întâlnit în călătoriile mele prin această ţară, lucruri care sunt atât de apreciate şi aplaudate de alţii dar care mie mi se par absurde, mă determină să te întreb următorul lucru. Întrebarea mea se referă la acei sfinţi şi la presupusul lor mod de a renunţa la lume.

Krishna: Ce vrei să spui?

Subra: Ei bine, Swami Prabhupada, care este fondatorul Mişcării pentru Conştiinţa de Krishna, a vorbit foarte mult despre negarea sinelui, despre eliberarea minţii de materie. Krishna: îţi aduci aminte cum am devenit vizitiul lui Arjuna? Acesta a venit să îmi ceară înţelepciune pentru iminentul război. Spre surprinderea lui,

Duryodhana, comandantul fiilor Kaurava, venise deja la mine cu aceeaşi rugăminte. Fiindcă voiam să fiu imparţial, am spus că voi da armata mea unuia dintre ei şi prezenţa mea celuilalt.

Iisus: Iată o rezolvare foarte profundă a situaţiei. Krishna: Da, desigur, aşa m-am gândit şi eu. Le-am spus să se întoarcă acasă şi să reflecteze la propunerea mea. Cine avea să se înfăţişeze primul la mine în dimineaţa următoare, aceluia îi voi împlini dorinţa.

Ei bine, Durydhana era hotărât să obţină mai mult decât Arjuna, aşa că a venit de îndată ce s-a crăpat de ziuă şi s-a aşezat la căpătâiul patului meu, aşteptând să mă trezesc. Cred că în occident există un proverb foarte potrivit care exprimă această situaţie: pasărea ce se trezeşte devreme prinde întotdeauna viermele. Dar în cazul de faţă, proverbul nu a fost valabil.

Arjuna, în schimb, nu s-a grăbit deloc. S-a trezit ca de obicei, şi-a făcut rugăciunea, apoi a venit şi s-a aşezat la picioarele mele.

Când m-am trezit şi m-am ridicat din pat, evident, primul pe care l-am văzut a fost Arjuna, care şedea pe pat la picioarele mele, deşi Duryodhana venise mai devreme. De aceea, am împlinit mai întâi dorinţa lui Arjuna, care a cerut prezenţa mea. Drept urmare, Durydhana s-a ales cu armata mea.

Iisus: Inima umană face întotdeauna aceeaşi greşeală ca Duryodhana – caută manifestările exterioare ale puterii şi forţei.

Ştii că există o relatare oarecum asemănătoare în Scripturile străvechi pe care le-am revelat Eu? Când Moise s-a pregătit să conducă poporul spre ţara pe care promisesem că le-o voi da, a refuzat să meargă mai departe dacă prezenţa Mea nu avea să îl însoţească.

A făcut o alegere bună. Prezenţa Domnului este cea care face diferenţa într-o situaţie dată. Krishna: Aşa este.

După cum am spus deja, Arjuna fusese învăţat deja multiplele căi de obţinere a eliberării de ciclul naşterilor.

Iisus: Te referi la cele trei căi de eliberare din închisoarea reîncarnărilor?

Krishna: Da. Dar cred că înainte de a continua povestea, este important să explic ce cred eu că este viaţa. Mai mult decât o simplă

piesă de teatru, eu concep viaţa ca având mai multe anotimpuri, sau *stadii*. Fiecare viaţă este alcătuită din patru… ca să zic aşa… stadii. Noi le numim *asramas*.

Mă străduiesc să găsesc cuvintele potrivite, deoarece cuvintele ce reflectă doctrina noastră nu se traduc foarte bine în limbile occidentale. Contextul este atât de diferit. Pentru a înţelege şi a reda cu fidelitate doctrina mea, ascultătorul trebuie să înţeleagă contextul cuvintelor mele.

Iisus: înţeleg ce vrei să spui. Dar nu crezi că aceasta poate fi şi o portiţă de scăpare? Oare Fiinţa Supremă nu ar trebui să-şi poată revela adevărul oamenilor din orice seminţie şi de orice limbă, indiferent de context?

De exemplu, adepţii lui Mahomed spun acelaşi lucru – că omul nu poate pricepe miracolul Coranului dacă nu înţelege limba arabă.

Dar cred că trebuie să respingem asemenea discriminări simpliste între cei ce aparţin altor grupuri lingvistice sau etnice. Când Duhul Meu a coborât în Ierusalim asupra Bisericii Primare, oameni ce vorbeau diferite limbi au auzit şi au înţeles adevărul care le fusese comunicat. Când cortina timpului va fi coborâtă, vor intra în prezenţa Mea oameni de orice limbă şi din orice seminţie.

Krishna: Ei bine, dă-mi voie să prezint acum cele patru stadii ale vieţii, aşa cum le văd eu.

Primul stadiu este perioada disciplinării şi a educaţiei.

Al doilea stadiu este viaţa ca gospodar şi lucrător activ.

Al treilea stadiu este slăbirea legăturilor şi ataşamentelor familiale.

Şi, în sfârşit, urmează stadiul ascezei sau al pustniciei.

De aceea, cine nu a atins încă stadiul al treilea sau al patrulea nu poate înţelege pe deplin gestul învăţătorilor mei de „a renunţa la viaţa de familie”. Oamenii aceştia şi-au împlinit chemarea în stadiile anterioare ale vieţii şi au trecut la stadiul *sanyasin*, adică la stadiul negării de sine, al eliberării minţii de materie.

Când te uiţi la ei, vezi doar nişte bărbaţi slabi, îmbrăcaţi în robe de culoarea şofranului. Însă în ciuda faptului că arată slabi şi vlăguiţi,

în realitate au multă putere interioară. De fapt, sunt în stare să umble pe jos kilometri întregi într-o singură zi. Dar ei s-au detaşat de grijile lumii.

Iisus: Şi ce se întâmplă cu cei ce nu vor să se retragă din viaţă, cu cei ce doresc să rămână conectaţi la lume?

Krishna: Aici se aplică cele trei căi pe care Arjuna le cunoştea deja. După cum ştii, revelaţia adevărului meu a venit şi ea în mai multe etape. Vedele au culminat cu învăţătura Upanişadelor, şi principala învăţătură a Upanişadelor este că esenţa fiecărui individ este *atman*. Esenţa realităţii ultime este Brahman – absolutul impersonal.

Dă-mi voie să exemplific. Dacă iei un fruct dintr-un pom şi îl tai în două, vei vedea în el sămânţa. Dar dacă vei despica sămânţa, ce vei vedea? Nimic! Ei bine, întocmai cum esenţa acelui pom mare este redusă la nimicul impersonal, tot aşa şinele se reduce la nimic. Scopul vieţii, potrivit Upanişadelor, este să unifice şinele cu Brahman, absolutul impersonal.

Înţelegi acum? Asta înseamnă a atinge stadiul negării de sine, al eliberării minţii de materie.

Iisus: învăţătura ta este foarte diferită de învăţătura Mea, Krishna. Radical diferită. Fiinţa Supremă nu este un absolut impersonal, ci un Creator personal, infinit. În dragostea şi bunătatea Lui, Dumnezeu este interesat de soarta oamenilor.

Krishna: Da, ai prezentat foarte bine diferenţa aceasta dintre noi. Fiinţa supremă a hinduismului este impersonal, un absolut filosofic, nu o persoană. De aceea, când oamenii ne întreabă cine este dumnezeu, noi nu putem să dăm un răspuns simplu – dumnezeu este *unul*.

Cămd mtina timpului ca la cobo/iată, *i/o/t iint/ta în ptieenţa oameni de oftice limbă şi din oftice seminţie*.

— Iisus dumnezeu este *toţi*, dumnezeu este *totul*. Cuvintele ne trădează o dată în plus.

Tocmai de aceea m-am revelat în Gita într-un mod absolut unic. După învăţătura lui Gautama Buda, revelaţia divinului a urmat o cu totul altă cale şi a prezentat trei căi diferite de a ajunge dumnezeu.

Subra: De a ajunge dumnezeu?

Krishna: întocmai; nu vorbesc doar despre a ajunge la dumnezeu, ci chiar de posibilitatea de a *ajunge* dumnezeu, de a deveni una cu divinul. Se spune că sunt mai multe căi spre moksha, sau spre eliberarea de reîncarnare.

Îngăduie-mi să dau mai multe explicaţii aici. În hinduism, mântuirea se obţine într-una din cele trei căi generale, între care există diferenţe minore. Prima este calea cunoaşterii, care se numeşte *junana* – termen ce înseamnă, sunt sigur că ştiţi amândoi, înţelepciune sau cunoaştere.

A doua este calea *karmei*, sau calea faptelor.

A treia este calea *bhakti*, sau calea devoţiunii şi a iubirii.

Subra: Sunt de acord cu tine că definirea lui Dumnezeu este complexă, dar nu pot fi de acord cu felul simplist în care o faci. Mai exact, deşi spui că Dumnezeu nu este personal, pretinzi totuşi că eşti Dumnezeu. Şi fără nicio îndoială că *tu* eşti personal – se spune despre tine că eşti un avatar, adică una din încarnările lui Dumnezeu.

Şi despre Buddha se afirmă că este o încarnare a lui Dumnezeu. Dar în budism nu există nici măcar o singură menţiune a lui Dumnezeu.

Krishna: Oare eu am folosit cuvântul *avatar* în Gita mea?

Subra: Nu, nu l-ai folosit. Dar ai recunoscut că eşti o încarnare a lui dumnezeu. Şi menţionezi preexistenţa oricărui suflet şi reîncarnarea fiecărei vieţi.

Krishna: Da, însă sper că reuşesc să termin ceea ce am de spus. Este foarte important să auzi ce am spus eu în Gita. Amândoi ştim că Vedele afirmă că dumnezeu este un absolut impersonal ultim.

Subra: Aşadar negi acest lucru?

Krishna: Nu cred că este nevoie să-l neg. îl transcend, pur şi simplu. Reprezint pe dumnezeu chijr dacă sunt o fiinţă foarte personală. Subra: Dar ceilalţi – Shiva, Vishnu şi Brahma?

Krishna: Eu sunt ei. Eu sunt Vishnu. Eu sunt Shiva. Eu sunt tatăl ceresc. Eu am pus în mişcare acest univers. Eu sunt conducătorul. Eu sunt dumnezeul suprem.

Subra: Eşti Dumnezeu încarnat şi ai mai venit deja înainte?

Krishna: Tot ce a fost văzut în Vishnu, în Shiva şi în Brahma este în mine. Toată devoţiunea inimii umane trebuie îndreptată spre mine. Eu sunt tot ce-şi doreşte inima.

Iisus: Krishna, dacă tu eşti cel divin, atunci toate jertfele cerute de Vede îţi sunt oferite ţie? Krishna: Da, desigur. Diferitele canoane ale scripturii noastre dau îndrumări specifice pentru jertfe. Însă aceste jertfe sunt doar nişte umbre. I-am spus lui Arjuna că ele duc la mai multă suferinţă şi la mai multe renaşteri.

Adevărata jertfă este dumnezeu însuşi.12 Aşa că eu sunt atât cel căruia îi este adusă jertfa, cât şi jertfa însăşi.

Subra: Adevărata jertfă este Dumnezeu însuşi! Iată o afirmaţie pur şi simplu surprinzătoare. Asta am aşteptat să aud!

Iisus: Stai puţin, Subra. Mai aşteaptă puţin. Mai sunt multe de spus.

Krishna, cine este dumnezeul acesta pe care îl descrii tu, dumnezeul care s-a sacrificat pe sine însuşi? Este el dumnezeul fără atribute al moniştilor, sau are atributele pe care i le descriu deiştii?

Krishna: Dumnezeu este acelaşi. Dumnezeu este atât cel căruia nu i se pot recunoaşte niciun fel de atribute, cât şi cel căruia i se pot recunoaşte diferite atribute. Este acelaşi. Eu am venit să transcend toate revelaţiile.

Iisus: Deci dacă ţie trebuie să-ţi fie adusă întreaga închinare, cum vine omul la tine?

Krishna: Şi Arjuna mi-a pus aceeaşi întrebare. Iisus: Ştiu asta, şi mai ştiu de asemenea că el nu este singurul care te-a întrebat acest lucru. Este întrebarea oricărei inimi îndurerate şi oneste: *Cum pot să mă apropii de Dumnezeu*?

Krishna: Cred că e foarte greu de răspuns la ea în lumina revelaţiilor precedente.

Iisus: Poate că e greu, dar nu imposibil.

Krishna: Dă-mi voie să mă întorc la întrebările lui Arjuna de dinaintea confruntării cu verii lui.

I-am spus atunci că dacă uită de datoria şi de onoarea lui şi dacă

nu participă la acel război drept, păcătuieşte.13 De asemenea, i-am explicat esenţa karmei yoga: „Numai fapta să-ţi fie conducătoare şi niciodată fructele. Realizează cât mai detaşat tot ceea ce trebuie să fie făcut, indiferent ce ar fi, şi nu urmări niciodată să-ţi însuşeşti roadele acţiunilor tale. Rămânând în yoga, îndeplineşte faptele, părăsind legătura [faţă de ele], o Dhanajaya, fiind acelaşi la reuşită şi nereuşită; acestei egalităţi [de spirit] i se spune yoga". 14

Iisus: Ce i-ai spus despre celelalte căi de a ajunge Dumnezeu?

Krishna: Calea cunoaşterii este şi ea folositoare. I-am spus că întocmai cum focul transformă orice acţiune în cenuşă, obţinerea înţelepciunii purifică efortul gândirii, nu rezultatele ei, aşa că poţi să înţelegi cât de greu mi-a fost să transcend învăţătura aceasta fără s-o subminez.

Subra: Aşa este, însă cred că o parte a problemei constă în faptul că în hinduism nimic nu este anulat cu adevărat. Este fie trecut sub tăcere, fie ignorat. De exemplu, ce poţi să ne spui despre ierarhia castelor?

Krishna: Nu am anulat-o, dar am susţinut că moksha, sau salvarea, poate fi obţinută de persoane aparţinând oricărei caste.

Iisus: Da, însă ai adăugat, de asemenea, că motivul pentru care fac parte din casta cea mai de jos este că păcatele lor a cauzat coborârea lor pe scara ierarhică în acest sistem al castelor. Krishna: Asta aşa este. Nu am negat că pedeapsa unei vieţi se perpetuează în următoarea. Iisus: Dar există şi o realizare ce anulează diferenţele într-un mod dramatic.

Krishna: Da, cel ce a realizat eliberarea supremă nu vede nicio diferenţă între un Brahman, o vacă, un câine şi un elefant. Toate se situează la acelaşi nivel al fiinţei.

Subra: Tocmai asta mi se pare atât de derutant – gândul că viaţa animală este o degradare, dar că omul iluminat nu vede nicio diferenţă între un animal şi o persoană.

Iisus: Vom ajunge şi acolo, Subra. Ai răbdare. Facem progrese reale în conversaţia noastră. Adevărul este puternic. Dar semiadevărurile sunt seducătoare şi mortale. Vom vedea diferenţa

dintre aceste două categorii.

Atunci, Krishna, care este mijlocul pentru a ajunge la realizarea aceasta? Ai vorbit mult despre tipurile de yoga pentru eliberare – menţionează-ni-le, te rog, încă o dată.

Krishna: Tipurile de yoga pentru eliberare… După câte ştiu, eşti la curent cu faptul că Patañjali a sistematizat yoga în opt etape. Etapa finală în yoga este unirea cu absolutul şi anularea minţii. *Advaitin-ul*, sau nondualistul, propovăduieşte şi el anularea minţii. Buddha însuşi a vorbit despre anularea sinelui. De aceea eu mă concentrez pe karma yoga, aceasta nefiind un exerciţiu fizic, ci cultivarea spiritului negării de sine şi anihilarea dorinţei de făptuire, într-o devoţiune absolută faţă de dumnezeu. *Bhakti* (iubirea) şi *sharanagati* (predarea) sunt două cuvinte cheie. Iubirea şi predarea sunt cele mai uşoare discipline.

Ei bine, calea cunoaşterii şi calea faptelor sunt bune, dar există şi o cale supremă. Aceasta este devoţiunea. Le doresc tuturor să trăiască în frumuseţea dragostei mele.

Iisus: Un om a venit odată la Mine şi a întrebat: „Ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?” 15 Era sincer, aşa că i-am spus să păzească poruncile Mele.

Krishna: Şi ce a răspuns?

Iisus: De fapt, răspunsul Meu urmărea să-i dea altceva decât dorea el să primească.

Subra: Primul răspuns pe care i l-ai dat m-a captivat, Iisuse. îţi aduci aminte, când Te-a numit „bun”?

Iisus: Eşti un om năvalnic, Subra. Vrei să spui totul dintr-odată, nu-i aşa?

Subra: Scuze! Am vrut doar să…

Krishna: Pot să aflu şi eu despre ce este vorba, vă rojă?

Iisus: Când omul acela a venit la Mine Mi-a spus „Bunule învăţător” iar Eu l-am întrebat: „Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât Unul singur: Dumnezeu”.

Krishna: Ei bine, eu cred că nu este chiar aşa. Există mulţi oameni buni pe lumea asta.

Iisus: Am pus în discuţie noţiunea lui de bine, ca să-l fac să

admită că atunci când Mă numeşte bun, el Mă numeşte de fapt „Dumnezeu". Altfel ar fi trebuit să afirme că există bine şi în afara lui Dumnezeu. Acest adevăr este esenţa mântuirii şi determină felul în care o dobândim.

Krishna: Te ascult. De ce Te-ai oprit?

Iisus: Fiindcă trebuie să analizăm bine orice afirmaţie ce constituie punctul de pornire al fiecărei credinţe. Cuvintele Mele nu i-au fost pe plac, aşa că i-am spus ceea ce dorea să audă. I-am cerut să îndeplinească toate poruncile

Mele. Cred că a fost surprins el însuşi când Mi-a răspuns că, după câte ştia el, le-a respectat pe toate. Atunci i-am spus să meargă şi să vândă tot ce are, să dea banii săracilor şi să mă urmeze. Krishna: Ceva foarte asemănător ar fi spus şi Buddha.

Iisus: Nu, Buddha ar fi spus: „Vinde tot ce ai şi dă săracilor. *Apoi urmează calea mea*".

Krishna: Ai dreptate – văd deosebirea.

Iisus: Genul acesta de greşeli, Krishna, definesc esenţa diferenţei dintre noi. Faptul că două lucruri au ceva în comun nu înseamnă că au totul în comun. Este foarte important să înţelegem inima oamenilor şi oferta lui Dumnezeu. Krishna: Nu înţeleg prea bine la ce Te referi când vorbeşti despre diferenţe de esenţă între noi. De exemplu, şi Tu afirmi reîncarnarea.

Iisus: Cum ai ajuns la concluzia aceasta?

Subra: Dacă îmi daţi voie să intervin, sunt sigur că se referă la împrejurarea când unul dintre ucenicii Tai Te-a întrebat dacă orbul pe care l-ai întâlnit s-a născut astfel din cauza păcatului propriu ori din cauza păcatului părinţilor săi.16 Krishna: Mulţumesc. La asta m-am gândit.

Iisus: Bine. Şi ce răspuns am dat atunci?

Subra: Ai spus că niciuna dintre variante nu era adevărată.

Iisus: Aşadar?

Krishna: Aşadar, ce? Nu înţeleg răspunsul Tău! Vorbeşti în enigme!

Iisus: Ucenicii Mei făceau o presupoziţie când au pus acea

întrebare – că starea acelui om era o consecinţă a păcatului, fie al lui, fie al părinţilor *fâste* (*oaftte impozitant să înţelegem inima oamenifio/i şi oţetita*

(*ui Dumne-eu*.

— Iisus lui. Dar răspunsul Meu a risipit acea presupoziţie. Nu exista nicio legătură între păcate şi orbirea lui.

Subra: Aduci în discuţie ceva foarte interesant, Iisuse. Am citit ieri că două treimi dintre bolnavii de lepră ai lumii se găsesc în India. Aşadar, conform legii karmice, ar trebui să trag concluzia că India a păcătuit mai mult decât restul lumii. Dar aceasta este o judecată atât de patetică, încât nu ştiu dacă să mă înfurii sau să mă întristez.

Iisus: Ai atins esenţialul, Subra. Nu păcatele particulare sau păcatele personale aduc tragedia asupra condiţiei umane, ci starea de păcat a omenirii este cea care a întrerupt relaţia cu Dumnezeu. Înstrăinarea de Dumnezeu este cea care a adus suferinţa în lume. Acest lucru trebuie înţeles.

Subra: Există cu adevărat multă sărăcie în India. Uită-Te în jur. Există atâţia oameni bolnavi şi atâţia oameni cu diformităţi. Dar într-un mod ciudat, spiritul uman este încă neînfrânt peste tot în India. Spre meritul ei, India încă îl mai caută pe Cel Suprem. Oamenii mai tânjesc încă după dragoste şi sentimentul apartenenţei. Noi nu considerăm că Dumnezeu este vinovat pentru starea noastră.

Iisus: Da vă consideraţi vinovaţi pe voi înşivă, şi aceasta este tragedia reîncarnării.

Krishna: Aşadar, Tu nu propovăduieşti doctrina sacră a reîncarnării?

Iisus: Nu, deloc. După cum am mai spus deja, fiecărui om îi e rânduit să moară o singură dată, şi apoi vine judecata.17 Reîncarnarea, sau naşterile repetate, nu au niciun sens dacă omul nu ştie nimic despre naşterile lui anterioare şi ce decizii luate de el în trecut au dus la viaţa lui prezentă. El nu ştie pentru ce se roagă, sau cum să se roage pentru vina lui, sau când a plătit deja pentru ea.

Subra: Dar toate marile religii ale Orientului propovăduiesc doctrina renaşterii. Şi creştinismul este o religie a Orientului.

Iisus: Subra, ai preluat prea mult din gândirea occidentală punând această întrebare.

În primul rând, nu îmi place calificativul „a Orientului". Este adevărat, am intrat într-un cadru foarte oriental când am venit în lumea aceasta. Dar nu face greşeala de a-L limita geografic sau lingvistic pe Dumnezeu.

Insistenţa urmaşilor lui Mahomed că miracolul revelaţiei a fost dat într-o singură limbă şi că poate fi recunoscut doar dacă înţelegi acea limbă este o pretenţie absurdă.

Înţelepţii vedici şi-au arogat autoritatea interpretării – adică au spus că doar ei pot interpreta divinul. Poziţia aceasta este de asemenea absurdă.

Eu, în schimb, spun că până şi un copil mic poate să vină la Mine şi să înţeleagă adevărul. Eu nu sunt proprietatea privată a unui singur popor, a unei singure limbi, sau a unui singur nivel de educaţie ori de înţelegere. Eu am venit în lume pentru toţi oamenii, indiferent cine sunt ei, ce limbă vorbesc sau unde locuiesc.

Krishna: Dar Subra are totuşi dreptate, ştii bine. Toate religiile Orientului învaţă că orice naştere este o renaştere.

Iisus: Eu nu afirm lucrul acesta, şi nici musulmanii nu îl cred.

Krishna: Asta-i adevărat. Dar Gautama Buddha l-a propovăduit.

Iisus: Nu tocmai. El nu a crezut că există un *sine* al omului. Aşa că pentru el renaşterea era o renaştere karmică, nu o renaştere individuală. Buddha nu credea că individul renaşte, ci doar că binele sau răul pe care oamenii l-au făcut trebuie ispăşit de altcineva. El a respins chemarea ta la închinarea înaintea Celui Suprem. În realitate, există o diferenţă imensă între învăţătura lui şi învăţătura ta. De aceea Buddha a întors spatele hinduismului.

Krishna: în situaţia în care nu toate naşterile sunt renaşteri şi karma nu se transferă în viaţa viitoare, în ce constă învăţătura Ta despre ispăşire şi despre responsabilitatea individuală?

Subra: înainte ca să răspunzi la această întrebare, Iisuse, aş vrea să-l întreb şi eu pe Krishna ceva în legătură cu reîncarnarea, dacă îmi dai voie.

Krishna: Oare de ce nu mă surprinde lucrul acesta?

Subra: Dacă acum particip la lunga succesiune a renaşterilor şi dacă în cadrul fiecărei renaşteri plătesc datoriile naşterilor mele anterioare, poţi să-mi spui ce am plătit la prima mea naştere? Şi, te rog să nu-mi spui că există un număr infinit de naşteri anterioare, căci dacă ar fi aşa, atunci nu aş mai fi ajuns niciodată la renaşterea aceasta!

De ce zâmbeşti, Iisuse?

Iisus: I-ai pus o întrebare dificilă lui Krishna. Este o întrebare pentru care vei fi acuzat că eşti „prea interesat" de ceea ce se întâmplă dincolo de cortină. Însă până şi a respinge legitimitatea întrebării tale se bazează pe dreptul de a vedea ceea ce se află în spatele cortinei. Aşa că şi Eu aştept răspunsul.

Krishna: Hmmm. Unele lucruri vor rămâne întotdeauna ascunse vederii, căci mintea omului nu le poate înţelege.

Subra: Foarte previzibil! Trebuie să resping total răspunsul tău, fiindcă el este o încercare de a ieşi din încurcătură. Eu nu încerc să sondez un mister, ci să înţeleg esenţa reîncarnării pe care o propovăduieşti tu.

Iisus: De fapt, Krishna, problema aceasta depăşeşte în profunzime întrebarea lui Subra. Ai întrebăt ce am Eu de spus despre ispăşire şi despre responsabilitatea individuală. Să formulăm întrebarea aceasta în felul următor…

Însoţeşte-Mă într-o călătorie imaginară la Calcutta. Să intrăm pentru o clipă în Templul lui Kali. Uită-te la toţi oamenii pe care îi întâlneşti în cale. Ei formează o masă flămândă atât din punct de vedere fizic, cât şi din punct de vedere spiritual. Însă nu pune condiţia lor pe seama karmei.

Subra: Iisuse, nu este acesta oraşul unde misionarul William Carey a adus Evanghelia la sfârşitul secolului al XVIII-lea?

Iisus: Ba da, şi datorită lui şi a câtorva distinşi reformatori indieni au fost abrogate o serie de practici îngrozitoare ale acelor vremuri – printre ele şi sinuciderea forţată a milioane de văduve.

Soarta văduvelor a fost întotdeauna grea într-o societate neindustrializată, de tip agrar.

Cum poate o femeie să-şi câştige existenţa după ce soţul ei a murit? Nenumărate văduve indiene săreau în focul funebru ale cărui flăcări mistuiau trupurile soţilor morţi ori erau legate de rugul acestora, ca să nu mai fie o povară pentru familiile lor. Practicile acestea au fost desfiinţate în urma eforturilor depuse de Carey şi de alţii care au înţeles nedreptatea întregii situaţii. Krishna: De ce ţii să aduci toate astea pe tapet acum? Ce are asta a face cu discuţia noastră? Iisus: Credinţa-i ceva contagios; ea este purtată înainte prin forţa culturii iar adevărul ce stă în spatele ei rămâne adesea neexplorat. Chiar şi poporul Meu a ajuns la un moment dat să îşi sacrifice copiii, crezând că în felul acesta I se închină lui Dumnezeu.

Dar să revenim la Templul de azi al zeiţei Kali. Să ne apropiem de altar şi să vedem ce se întâmplă.

Subra: Ce stânjenitor!

Iisus: Vedeţi preotul de acolo, care ţine în mână un cuţit lung: Vedeţi familia ce târăşte de funie căpriţa aceea neagră?

Subra: Am mai văzut aşa ceva şi înainte.

Krishna: Ştiu foarte bine ce înseamnă toate acestea. De ce ne-ai adus aici?

Iisus: Vedeţi cum capul căpriţei este fixat în adâncitura aceea de la altar? Fiţi atenţi cum coboară lama cuţitului. Uitaţi-vă numai cum se zbate bietul animal. Uitaţi-vă cum preotul îi taie gâtul. Şi acum fiţi atenţi. Uitaţi-vă cum penitenţii, membrii acelei familii, îşi înmoaie degetele în sângele proaspăt, după care îşi ating fruntea cu el şi apoi veşmintele albe. Acum.

Subra, du-te la preot şi întreabă-l de ce şi-au făcut penitenţii semnele acelea cu sângele animalului.

Subra: E absolut necesar să îl întreb? Preotul nu pare deloc dispus să îmi răspundă la întrebare. Iisus: Te rog, Subra, fă ce ţi-am cerut.

Subra [*întorcându-se*]: Ai văzut cum a reacţionat la întrebarea mea?

Krishna: Desigur, s-a supărat! La ce te-ai aşteptat? L-ai deranjat în timp ce îşi îndeplinea îndatoririle sacre!

Subra: Dar de ce nu are voie omul să pună o întrebare simplă? De ce nu are voie omul să încerce să înţeleagă ce se întâmplă şi ce însemnătate aj-e întreg ritualul?

Krishna: Nu se cuvine să pui întrebări despre secole întregi de credinţă şi ritual!

Subra: Pur şi simplu nu este drept! Dacă mi se cere să cred un lucru, trebuie să ştiu ce înseamnă! Dar el m-a împins la o parte şi mi-a spus: „Nimic!"

Krishna: *Nimic*, ce?

Subra: L-am întrebat ce însemnătate are acel ceremonial şi de ce şi-au mânjit oamenii aceia frunţile şi veşmintele cu sânge. Şi mi-a răspuns: „Nimic!"

Iisus: Aceasta-i tragedia ceremoniei şi ritualului. Este lucrul cel mai solemn pe care familia aceea l-a putut face în efortul ei de a se apropia de Dumnezeu. Şi cu toate acestea, preotul a spus că ceremonialul respectiv nu înseamnă nimic.

Krishna: Sunt sigur că nu a vrut să spună că nu înseamnă nimic, în sensul propriu al cuvântului.

A fost doar ofensat că te-ai amestecat într-o practică ce nu avea nimic de-a face cu tine.

Iisus: Nu, Krishna, nu. Exact împotriva acestui lucru am avertizat Eu. Am cerut poporului Meu să pună deoparte spre aducere-aminte anumite locuri din cetate şi anumite momente speciale în scurgerea timpului, pentru ca atunci când copiii lor îi vor întreba de ce fac acel lucru sau ce înseamnă acele însemne, ei să le poată răspunde că acel lucru se face spre gloria lui Dumnezeu şi în amintirea a tot ce a făcut Dumnezeu pentru ei. Dar preoţii şi învăţătorii introduc adesea banii şi corupţia în practica religioasă, arogându-şi o poziţie specială înaintea oamenilor şi refuzând să dea socoteală pentru ceea ce cred şi pentru felul în care trăiesc.

Subra: Asta a fost critica mea cea mai serioasă împotriva majorităţii religiilor organizate.

Iisus: Da, ei înalţă clădiri impunătoare ca să-şi etaleze talentul şi puterea. În plus, pretind bani de la oameni. În loc să-i înveţe adevărul,

ei spun lucruri care gâdilă urechea ascultătorilor şi distrug minţile inocente şi nebănuitoare. Ah, puterea liderilor religioşi! Toate incantaţiile şi discursurile lor lipsite de conţinut! Când îi întrebi ce înseamnă ele, nici măcar nu se deranjează să-ţi dea o explicaţie!

Tocmai a fost luată viaţa unei căprişe. Şi caprele dau lapte – ştii asta, Krishna, nu-i aşa? Ele susţin viaţa la fel ca vacile. Dar capra aceea a fost ucisă în faţa ochilor voştri, şi când ai întrebat ce înseamnă acel ritual, preotul ţi-a răspuns: „Nimic!"

Subra: Dar *ce* înseamnă ritualul acela? Chiar nu

3 n foc 2 ă-i învеţe adevăkud, *ei spun foc*/*tu*/*îi cahe gâdioă unechea ascultătokifak şi disthug minţioe inocente şi nebănuitoahe*. *uăli*, *putehea* (*idehi Qok* /*te* & *gioşi*! *eloate incantaţiile şi discuksukifa fo'*/*i Vipsite de conţinuţi* când *îi înthebi ce înseamnă* de *nici măcah*. *nu 2 c dekanjeagă să-ţi dea o* exp (icaţiel

— Iisus înţeleg. De ce a fost necesară vărsarea aceea de sânge? De ce toată mizeria pe care a provocat-o în templu?

Iisus: Acest aspect deosebeşte învăţătura Mea de toate celelalte religii. Oh, Krishna, dintre toţi învăţătorii, tu te-ai apropiat cel mai mult de învăţătura Mea. Tu ai avut soluţia cea mai asemănătoare cu soluţia pe care am adus-o Eu la problema inimii umane. Dar te-ai oprit prea devreme! îndemnurile pe care i le-ai dat lui Arjuna au fost deosebit de profunde. Însă nu doar ceea ce ai spus s-a oprit undeva înainte de a ajunge la răspunsul corect; cea ce NU ai spus şi ceea ce NU ai putut face a rămas la fel de departe de adevăr.

Krishna: Ei bine, cel puţin avem ceva în comun. Iisus: Da, avem, însă important este ceea ce nu avem în comun. Tocmai pe acest teren care nu ne e comun poate fi întâlnit Cel ce a creat viaţa şi suflarea de viaţă, şi care dăruieşte mântuirea, iertarea şi ispăşirea.

Subra: Abia am aşteptat să aud principala diferenţă dintre voi. Te rog, spune-mi-o acum.

Iisus: în primul şi în primul rând, locul naşterii fiecărui om este sacru, în sensul că Eu am creat cu un scop bine determinat fiecare bărbat, fiecare femeie şi fiecare copil din această lume. Eu am hotărât încă de la început unde urma să se nască fiecare om. Rasa fiecărei

persoane este sacră. Nicio rasă nu e superioară altei rase.

Şi Eu nu stau departe de niciuna dintre ele. Chiar şi naţiunea aceasta a dat personalităţi mari care M-au urmat – oameni precum Sadhu Sunder Singh, Bakht Singh şi Pândita Ramabai.

Toţi aceştia s-au născut în această ţară minunată. Ei M-au chemat şi Eu le-am răspuns.

Dar ei au descoperit repede că nu poţi să fii drept dacă mai întâi nu eşti răscumpărat. I-am învăţat nu renaşterea, ci naşterea *din nou*, care este făcută posibilă prin Duhul Meu cel Sfânt.

Subra: Naşterea aceasta din nou este singura care neagă sistemul castelor, nu-i aşa?

Iisus: Orice religie, indiferent care ar fi ea, creează un sistem ce facilitează apropierea de Dumnezeu sau o formulă de a găsi fericirea şi scopul suprem.

Majoritatea, dacă nu chiar toate, îţi oferă o cale de urmat, o cale care te ajută să faci anumite lucruri – să respecţi anumite legi, să plăteşti anumite taxe, să stabileşti anumite ierarhii, să înalţi anumite clădiri, să consacri în slujbă anumiţi preoţi şi să alegi anumite locuri şi instrucţiuni pentru rugăciune. Abia după ce ai obţinut toate aceste lucruri poţi să îndeplineşti scopul pentru care te-a creat Dumnezeu.

Subra: Asta-i adevărat. Am văzut şi am citit despre asta eu însumi. Am memorat pagini întregi de regulamente şi de instrucţiuni menite a mă ajuta să nu uit nimic din ceea ce mi se cere să fac. Cred că religia este un mod de a-i controla pe oameni şi că este adesea o deghizare a puterii politice.

Krishna: Pot să spun şi eu ceva aici? Aş vrea să spun că, în multe privinţe, avantajul învăţăturii mele este că se adaptează persoanei care caută adevărul spiritual. Am spus multe lucruri în multe feluri, aşa încât fiecare persoană poate să interpreteze pentru sine şi să decidă propriul său nivel de înţelegere şi de învăţare.

Iisus: Vrei să spui că nu există o cale absolută? Krishna: Da, întocmai! Dar există totuşi un destin absolut. Unii vor putea să avanseze pe calea cunoaşterii. Însă sunt puţini cei care au această capacitate.

Alţii s-ar putea să descopere calea faptelor şi a slujirii. Acestora le spun următorul lucru: omul care posedă un intelect pur; care îşi ţine total sub control simţurile; care abandonează orice atracţie sau aversiune; care trăieşte în izolare, se hrăneşte cu puţin şi îşi stăpâneşte vorbirea, trupul şi mintea; care e angajat tot timpul în meditaţie şi concentrare; care nu mai are nicio pasiune; care a renunţat la egoism, forţă, aroganţă, dorinţă, mânie şi tentaţia de a acumula bogăţie; care se eliberează de noţiunea de „al meu" şi care e paşnic – omul care face toate aceste lucruri este pe deplin calificat să ajungă la Brahma, adică la starea de absolut.18 Subra: Eu pur şi simplu nu accept această posibilitate. Asta înseamnă renunţare. Vreau să spun, este fugă de realitate. Ceva imposibil de realizat.

Krishna: Dar tocmai la asta şi chem oamenii. Omul care nu este ataşat de nimic, care nu însetează după plăceri şi care îşi ţine sub control mintea ajunge la starea de imobilitate.19 Iisus: Toate aceste metode ignoră câteva realităţi fundamentale ale vieţii – nimeni nu este îndreptăţit prin ţinerea legii. Nimeni. Niciun om nu a ajuns vreodată la perfecţiune prin respectarea legii. Ba mai mult, niciun ritual nu te poate aduce prin sine însuşi la Dumnezeu – nu există o cauză politică ori socială care să curăţească pe deplin inima omului.

De fapt, cred că preoţii şi învăţătorii au responsabilitatea maximă, fiindcă în loc să se aşeze mai presus de semenii lor, ei sunt chemaţi să demonstreze că orice om, bărbat sau femeie, este un preot înaintea Mea. Tu nu ai nevoie de un preot ca să vii la Mine. Poţi să vii la mine direct, fără a recurge la vreun intermediar. Învăţătorii, preoţii şi înţelepţii nu sunt superiori unui simplu copil, care se apropie de Mine cu o inimă curată. Slujba păstoririi spirituale este dată cu un scop bine precizat – acela de a-i conduce pe oameni la Mine – dar ea nu trebuie să devină niciodată mijlocul prin care se realizează apropierea de Mine.

Subra: Dar atunci cum rămâne cu toate jertfele acestea care se oficiază într-un templu hindus? Ce rost mai au ele?

Iisus: Dai auzit pe Krishna spunând mai înainte ceva fascinant. A spus că *el* este jertfa.

Subra: Da, l-am auzit spunând asta.

Iisus: în ce fel eşti tu jertfa, Krishna?

Krishna: Eu sunt suma totală a religiei şi devoţiunii la care aspiră inima omului.

Iisus: Dar la ce te referi când spui că *tu* eşti jertfa? Krishna: încă de la începutul ritualului vedic, jertfele au fost un mijloc de a intra în prezenţa divinului. Acest adevăr este afirmat din plin în învăţătura vedică, şi preoţii beneficiază de toată instruirea necesară privind oficierea jertfelor. Ceea ce am vrut să spun este că eu sunt expresia ultimă a tuturor acestor lucruri.

Iisus: Exact la asta M-am referit când am spus că tu te-ai apropiat cel mai mult de adevăr, dar te-ai oprit înainte de a ajunge la el. În ce fel eşti tu jertfa? Da, *există o cale*. *Da*, *există mijloace*. *Da*, există o barieră între Dumnezeu şi umanitate, însă inima nu este separată de Dumnezeu deoarece e neetică ori imorală. Rectitudinea morală nu poate acoperi prăpastia dintre Dumnezeu şi umanitate, dintre Dumnezeu şi inima omului.

Dar Eu am plătit preţul pentru reconcilierea între Dumnezeu şi om şi pentru transformarea inimii omeneşti, prin puterea lui Dumnezeu. Subra: Acesta-i lucrul cel mai greu de explicat, Iisuse, şi totodată cel mai greu de înţeles.

Iisus: Ştiu asta, Subra. Dar el implică adevărul cel mai important dintre toate – anume că nimeni nu se poate apropia de Dumnezeu prin fapte bune. De fapt, mândria din inima omenească şi mândria de a aparţine unei anumite culturi şi de a te baza de propriile tale fapte bune pentru a intra în prezenţa lui Dumnezeu devine adesea capcana cea mai mare pentru om.

Omul „bun” crede că este în posesia adevărului. Unele culturi cred că sunt superioare altor culturi. Mândria din inima omului este un cancer pentru suflet.

Dar niciun om şi nicio cultură nu se află în posesia adevărului. Nu există niciun om capabil să reziste la tentaţia mândriei. Mândria l-a făcut pe Lucifer să cadă. Omul care crede că a respectat întru totul legea prin propriile sale puteri este în realitate cel mai departe de

Dumnezeu.

Nimeni nu poate veni cu adevărat la Dumnezeu fără să-şi simtă sărăcia spirituală. Omul poate să-L caute cu adevărat pe Dumnezeu abia atunci când recunoaşte că toată bunătatea şi toate realizările sale nu înseamnă nimic înaintea lui Dumnezeu. Numai în umilinţă poate fiinţa umană să accepte naşterea din nou pe care Eu i-o ofer. Naşterea din nou produce o nouă dorinţă – dorinţa după neprihănire (o stare după voia lui Dumnezeu). Când omul se naşte din nou din Dumnezeu, prin puterea lui Dumnezeu, el începe o viaţă nouă trăită spre slava Mea. Subra: Este aceasta cea mai importantă diferenţă între Tine şi Krishna?

Iisus: De aici începe diferenţa. Vezi, un om poate să-şi admită sărăcia spirituală, să renunţe la lume, să îmbrace veşminte sacre, să se supună la tot felul de privaţiuni, să umble pe jos kilometri întregi, să renunţe la toate lucrurile materiale şi la toate legăturile cu lumea aceasta şi să fie pe deplin conştient de faptul că a instituit o cale proprie de a obţine perfecţiunea sau de a-L găsi pe Dumnezeu.

Şi aici intră în discuţie jertfa. Krishna a spus că el este jertfa, dar nu a putut să explice în ce fel i se apţică această descriere. îţi aduci aminte ce spun Scripturile despre asta, Subra?

Subra: Despre calea pe care ne-ai deschis-o Tu? Iisus: Da. Eu am venit în lume nu ca să trăiesc – fiindcă Eu exist dintotdeauna. Am venit ca să mor, nu ca un exemplu pe care alţii să îl urmeze şi nici ca să plătesc o pedeapsă cu care eram dator. Am murit ca să arăt oroarea păcatului ce separă inima omului de inima lui Dumnezeu. Subra: Da, am reflectat ani la rând asupra distanţei imense între locul în care se găsea inima mea şi locul unde ar fi trebuit să fie. M-am întrebat mereu cum pot să ajung la inima lui Dumnezeu. Iisus: Gândirea aceasta este atât de străină de culturile care cred minciuna materialismului – anume că *materia* e tot ce contează. Acele culturi pur şi simplu nu pot să înţeleagă natura realităţii spirituale şi în ce constă separarea lor de Dumnezeu. Dar, crezând că sunt înţelepţi, au înnebunit. În ziua de astăzi, niciun om care vorbeşte despre păcat nu este luat în serios de cei ce alcătuiesc elitele culturale. Pentru aceştia, păcatul este orice, cu

excepţia a ceea ce e el în realitate. Mai mult, ei nici măcar nu vor să accepte adevărul, căci doresc să rămână autonomi până şi în starea deplorabilă în care se află. Subra: De aceea a trebuit să resping ideea că nu există o cale absolută. Unele căi sunt inevitabil greşite. Ceea ce înseamnă, însă, că *trebuie* să existe şi o cale bună!

Krishna: fără îndoială că există căi greşite, iar căutătorul serios le identifică prin intuiţie.

Iisus: Dacă adevărul poate fi descoperit prin intuiţie, de ce a fost nevoie de o revelaţie? Dacă adevărul poate fi descoperit prin intuiţie, de ce a fost nevoie de o jertfă? Dacă adevărul poate fi descoperit prin intuiţie, de ce a fost nevoie de învăţătură?

Krishna: Fiindcă toate astea fac parte din marea piesă de teatru. Adevărata religie se naşte în om din urmarea sinceră a căii, şi la capătul ei, acesta va cunoaşte realitatea ultimă.

Iisus: Iată, Subra, că ajungem acum la o altă diferenţă fundamentală. Eu nu am venit să aduc o religie. Nu am venit să ofer un sistem de reguli care să-l ajute pe om să ajungă la destinaţia corectă. Scopul Meu nu este să indic spre un loc ca destinaţie finală, ci mai degrabă spre o Persoană şi spre o relaţie. Aici este diferenţa-cheie.

L-ai auzit pe Krishna vorbind despre căi, despre disciplină spirituală, despre etape, despre niveluri de perfecţiune. Dar Eu îţi spun că oricine poate să vină în prezenţa Mea, fiindcă Eu sunt calea. Am venit ca tu să poţi fi locuit de Duhul Meu cel Sfânt.

Subra: M-am străduit atât de mult să găsesc calea spre prezenţa lui Dumnezeu. La acea vreme

Dacă adevăztul poate deocope/iit p/un intuiţie, de ce a fost *nevoie de o fievehtie*?

9

— Iisus nu am putut să înţeleg profunzimea ei simplă şi simplitatea ei profundă.

Krishna: Dacă noi nu suntem actori într-o piesă de teatru ce se joacă pe scena istoriei, explică-mi, Te rog, cum poţi să stai deoparte şi să-i priveşti pe oameni (bărbaţi, femei şi copii) murind – până şi pe poporul Tău, evreii, deşi ei ascultă de învăţătura Vechiului Testament,

Scriptura pe care le-ai dat-o?

Iisus: Ai pus o întrebare foarte profundă şi cu adevărat tulburătoare.

Când M-am revelat copiilor lui Avraam şi Isaac, am încheiat un legământ cu ei. Partea lor era să mă cinstească cu buzele şi cu inimile lor, în scopul de a arăta lumii frumuseţea poruncilor lui Dumnezeu atunci când sunt trăite în viaţa de zi cu zi.

M-am revelat lor într-un mod dramatic. În vremea lui Moise, Ilie şi Ioan Botezătorul, dar mai ales în vremea încarnării Mele, M-am arătat evreilor prin multe minuni – cum ar fi, de exemplu, eliberarea lor din robia Egiptului, victoria în războaiele cu duşmanii lor, minunile pe care le-am făcut pentru ei.

Întrucât M-am revelat atât de dramatic înaintea lor şi întrucât am fost recunoscut de preoţii lor şi de poporul însuşi, judecata Mea trebuia să fie la fel de dramatică în cazul în care uitau cine sunt şi îmi întorceau spatele. Cui i se dă mult, i se şi cere mult".

Responsabilitatea este întotdeauna proporţională cu revelaţia. Dacă oamenii recunosc un miracol, de ce sunt ei surprinşi de judecata care urmează atunci când harul este nesocotit? Subra: Eu am mai avut o întrebare, Iisuse. De fapt, e mai degrabă o observaţie. Consoanele ce formează cuvântul *Krishna* sună oarecum asemănător cu *Cristos*. Cuvântul *Brahma* seamănă cu *Ahraham*, patriarhul evreilor, al musulmanilor şi al creştinilor…

Iisus: Da, există unele similarităţi. Jupiter a fost venerat de către romani, Zeus Pater de către greci, Dyaus Pitar de către babilonieni. Toate aceste nume sunt transliterări ale aceluiaşi cuvânt. Subra: M-am gândit mult la faptul că *daya* şi *pita* înseamnă în hindusă „milă" şi „tată". Este oare posibil ca Tatăl Milostiv să fie implicit într-o formă sau alta în toate aceste nume?

Iisus: Nu M-am lăsat fără mărturie în mijlocul vreunui popor, Subra. Am vorbit în multe feluri în diferite momente ale istoriei. Mai întâi am vorbit prin profeţi, până când s-a împlinit vremea ca să cobor Eu însumi pe pământ. Dar este important să ne gândim nu doar la asemănări, ci şi la deosebiri.

Krishna: Dar prin asta aduci dezbinare între oameni.

Iisus: Adevărul dezbină întotdeauna, Krishna. Prin însuşi enunţul pe care îl faci, separi adevărul de falsitate. O modificare minoră în ecologia lumii poate aduce moartea. Aprecierile greşite sunt şi ele o cauză a morţii. Cei ce modifică legile Mele apreciază greşit natura şi inima omului. Şi dacă crezi o minciună, vei sfârşi prin a crede tot mai multe minciuni.

Krishna: Bine, atunci. Dacă Tu eşti jertfa şi dacă moartea Ta a realizat împăcarea între Dumnezeu şi om, de ce mai mor oamenii? Chiar şi urmaşii Tai mor!

Iisus: Asta-i diferenţa dintre o piesă de teatru şi realitate. Realitatea nu poate fi anulată printr-un simplu capriciu. Uită-te la camionul acela ce-şi croieşte drum pe şosea.

Subra: Cred că în America se numeşte…

Iisus: Aşa-i. Dar acum sunt în Orient şi Mă adresez unui oriental. Fiecare poate să-şi traducă pentru sine noţiunile.

Uită-te la camionul acela, Subra, şi la umbra pe care o lasă pe şosea. Şi răspunde-Mi la următoarea întrebare: Ai prefera să fii călcat de camion sau de umbra lui?

Subra: De umbră, desigur. Nu e deloc greu de ales. Iisus: Şi umbra aceea e reală sau imaginară? Subra: E reală.

Iisus: Aşa este, asta fiindcă pe moment camionul blochează razele soarelui, fenomen ce creează umbră. Dar punctul de reper în aprecierea ta nu e umbra, ci lumina.

Exact despre asta vorbeşte şi Evanghelia. Când am murit pe cruce pentru tine şi pentru toţi oamenii care s-au născut vreodată pe pământ, camionul pedepsei şi al legii a trecut peste Mine, pentru ca peste tine să treacă doar umbra morţii. Tu va trebui totuşi să înduri durerea morţii, dar Eu am plătit deja preţul ei. Chiar dacă Eu am fost răstignit, ucenicii Mei sunt încă tulburaţi şi zdrobiţi de umbra morţii. Subra: Cum să nu te întristezi când vezi durerea lumii?

Iisus: Da, şi Eu am plâns lângă mormântul prietenului Meu, Lazăr. Am plâns, deşi ştiam că îl voi învia din morţi. Nu voi ignora niciodată ceea ce este real. Dar voi fi alături de tine prin orice durere

vei trece, chiar şi prin moarte.

Când am înviat din morţi, ucenicii au crezut atât de mult în Mine şi în adevărul pe care l-am adus, încât au fost gata să plătească preţul suprem pentru a duce adevărul acesta în toată lumea – asta fiindcă M-au iubit pe mine şi au ştiut că Eu îi iubesc atât pe ei cât şi lumea întreagă. De dragul Evangheliei – care anunţă lumii că Eu l-am plătit lui Dumnezeu datoria păcatului prin moartea Mea – au îndurat multe suferinţe, la fel ca Mine. Soarele a strălucit în toată puterea lui peste moarte, peste păcat şi peste mormânt.

Krishna: Conceptul acesta de umbră şi realitate este fascinant.

Subra: Seamănă cu umbra lui Platon.

Iisus: Nu chiar. În umbrele gândirii lui Platon a fost văzut binele, dar niciodată Dumnezeu. Mulţi oameni religioşi fac aceeaşi greşeală. Ei văd umbre ale binelui şi răului, dar nu îl văd pe Dumnezeu. Diferenţa poate părea minoră, dar implicaţiile ei sunt enorme.

Krishna: De ce insişti mereu asupra diferenţelor? Iisus: Cred că nu ai înţeles ideea, Krishna. Tu ai un sistem al castelor şi propovăduieşti încarnarea, iar amândouă aceste lucruri se axează pe diferenţele dintre oameni.

Eu, în schimb, am venit ca să arăt că nu există diferenţe în ce priveşte condiţia umană. Orice om – din Est, din Vest, din Nord sau din Sud; bogat sau sărac; educat sau needucat – este lipsit de gloria lui Dumnezeu. Toate eforturile omului de a ajunge la Dumnezeu eşuează lamentabil.

Diferenţa despre care vorbesc Eu se referă la felul în care fiecare fiinţă umană răspunde la realitatea umbrei sau la realitatea concretă. Spui că nu există nicio diferenţă între animal şi om, dar în acelaşi timp spui că un animal este o fiinţă umană care a fost pedepsită pentru o viaţă anterioară. Chiar dacă diferenţele dintre ADN-ul omului şi ADN-ul unui animal sunt mici, implicaţiile acestora pentru vorbire, raţiune şi capacitatea de închinare sunt definitorii.

Am poruncit poporului Meu să trateze toate animalele cu respect, fiindcă şi ele au fost create de Mine. Dar numai oamenilor li s-a dat privilegiul de a se închina şi de a intra în relaţie cu Dumnezeu, care

i-a creat. Decizia unui om de a Mă respinge sau de a crede în Mine produce consecinţe eterne.

Krishna: Vid, fără îndoială, că diferenţele sunt esenţiale.

Iisus: Chiar sunt, Krishna. Aşa că te mai întreb o dată, nu de ce ai vorbit despre jertfă deşi nu ai adus-o niciodată, ci dacă ai trăit cu adevărat. Krishna: Pentru mine acest lucru nu contează.

Subra: Ştii, Iisuse, unii din cei mai mari erudiţi spun că Krishna este un personaj imaginar, căci în caz contrar ar trebui să minimalizeze istorilitatea persoanei sale, dat fiind numărul mare de Krishna din scrierile hinduse… mă refer la erudiţi precum Radhakrishnan, Vinoba Bhave, Aurobindo Ghosh, Vivekananda şi Mahatma Gandhi.

Iisus: Acesta-i cuţitul înfipt în inima realităţii. Pentru mulţi umbra, sau ideea, este suficientă. Dar pentru Mine şi pentru cei ce urmează adevărul, faptele şi acţiunile istoriei sunt esenţiale. Nu teritoriul, puterea, oraşele sau controlul asupra guvernelor contează, ci faptul că Eu M-am născut, am murit şi am înviat din morţi – toate acestea sunt acte istorice. Scripturile Mele sunt documente care permit testarea datelor geografice şi istorice ca dovadă a veridicităţii afirmaţiilor pe care le-am făcut. Ierusalimul, Betleemul, Calvarul şi mormântul gol sunt locuri reale. Şi la fel de concretă şi de reală este naşterea din nou şi comuniunea cu Mine pe care le ofer acelora care Mi le cer.

Subra: Asta-i diferenţa dintre tine şi Iisus, Krishna. De aceea am devenit un urmaş al lui Iisus. Tu eşti cel mult o umbră. Dar în Iisus am descoperit realitatea.

Krishna? Krishna? Unde ai plecat?

Iisus: Cred că ştii răspunsul la întrebarea asta, Subra. Krishna a părăsit scena fiindcă piesa a luat sfârşit. Când negi complet realitatea, toţi actorii dispar.

Umbra urmăreşte să blocheze lumina soarelui. Dar Eu sunt lumina. Eu sunt Fiul. În Mine nu există deloc întuneric, ci orice umbră a fost risipită. Dar oamenii, în efortul lor de a mulţumi un dumnezeu-umbră sau dumnezei născuţi din închipuirea lor, vor continua să-şi sacrifice fiii şi fiicele, până când îl vor primi pe Fiul pe

care Tatăl L-a pregătit deja. Eu am venit să aduc viaţa; alege, aşadar, viaţa.

Subra: Richard, asta-i ziua pe care am aşteptat-o mereu – ziua când toate umbrele vor dispărea şi lumina va domni supremă. îmi aduc aminte cuvintele unei cântări pe care am auzit-o odată la biserică:

Ţine crucea Ta înaintea ochilor mei închişi, Străluceşte în întuneric şi călăuzelte-mă spre ceruri. Zorii cerului se revarsă şi umbrele vane ale pământului se destramă; în viaţa şi în moarte, Doamne, rămâi cu mine! 21

Richard: Ce versuri frumoase, Subra. Dumnezeu nu dispare în culise şi nu ne părăseşte. El rămâne cu noi.

Am totuşi o întrebare. Dacă toată lumea este o scenă, cine sunt spectatorii? Oare şi spectatorii se află pe scenă, şi astfel avem un şir nesfârşit de spectatori şi de scene, fiecare om crezând că este actor, când în realitate este spectator… nu ştiu. Subra: Ai fost atent la ce s-a spus aici, Richard? Când vezi un film cu ajutorul unui proiector, razele de lumină sunt cele care poartă imaginea, dar tu nu poţi să vezi imaginea aceea dacă nu ai un ecran care să capteze proiecţia.

Cred că eu am văzut şi razele de lumină, şi imaginea. Razele de lumină poartă particulele, toate acele frânturi ce compun întregul; dar ecranul este cel ce revelează imaginea.

Richard: Cred că e timpul să ne întoarcem la maşină şi să pornim pe autostrada noastră cu două sensuri – care e despărţită, dar nu chiar despărţită… şi să riscăm moartea. Iată o metaforă frumoasă, nu crezi? Valabilă atunci când nu faci distincţia între adevăr şi ficţiune.

Subra: La evrei, realitatea ultimă este exprimată prin metafora luminii. Grecii au folosit metafora cunoaşterii, iar romanii metafora gloriei.

De aceea apostolul Pavel, un evreu care a studiat într-un oraş grecesc şi care era cetăţean roman, a adresat următoarele cuvinte Bisericii din Corint: „Căci Dumnezeu, care a zis: «Să lumineze lumina din întuneric» ne-a luminat inimile, ca să facem să strălucească lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu pe faţa lui Iisus Cristos”. 22

Mă întreb ce ar fi spus dacă s-ar fi adresat indienilor.

Richard: Ai vreo idee?

Iisus: Ar mai fi adăugat un rând, în care ar fi zis: „Iată istoria ce trebuie spusă neamurilor".

NOTE

1. Atharva Veda X: 10.
2. Isaia 9: 6.
3. Ioan 1: 1 – 2.
4. Apocalipsa 22: 17.
5. Matei 7: 7.
6. Ioan 18: 38
7. A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada, *The Science* of Self *Realization*, Los Angeles: Bhaktivedanta Book Trust, 2003. Accesibilă online la http://www.Krishnamedia.org/e-books/Science of Self-Realization.pdf.
8. „Lănjântul este purificat prin (următoarele) cinci (modalităţi, şi anume) sfărâmarea şi ungerea (acestuia cu exeremete de vacă), stropindu-l (cu urină sau lapte de vacă), prin scurmarea şi şederea vacii (pe pământ, timp de o zi şi o noapte). *Legile lui Manu*, capitolul 5, numărul 124.
9. *Legile lui Manu*, capitolul 5, numărul 124.
10. 1 Timotei 5: 18
11. A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada, „Krishna Is All-Attractive" (prelegere, Los Angeles, 18 mai 1972).
12. Bhagavad Gītā 8: 4; 9: 16. Vezi de asemenea Bhagavad Gītā 3: 14; 4: 32.
13. Bhagavad Gītā 11: 13.
14. Bhagavad Gītā 11: 13.
15. Marcu 10: 17 – 23.
16. Ioan 9: 1 – 41.
17. Evrei 9: 27.
18. Bhavagad Gita 18: 51: 53.
19. Bhagavad Gītā 18: 50.
20. Luca 12: 48.
21. Henry F. Lyte, „Abide with Me", 1847.

22.2 Corinteni 4: 6.

SERIA DIALOGURI CELEBRE

ADEVĂRUL ULTIM DESTINUL SUFLETELOR INIMA FIECĂRUI OM

Pot Krishna şi Iisus să cadă de acord asupra vreunui lucru?

Întrebarea aceasta şi-o pune Subramaniam, un personaj real din secolul al XX-lea, în timp ce păşeşte în lumea fictivă unde este martorul unei conversaţii între două personaje religioase importante, care au schimbat viaţa a milioane de oameni. Răspunsurile pe care şi le dau Iisus şi Krishna în discuţia lor despre felul cum vede fiecare dintre ei viaţa din această lume şi viaţa de apoi sunt preluate direct din textele sacre ale creştinismului şi hinduismului. În acelaşi timp, ele reflectă strigătul fiecărui suflet omenesc.

Subramaniam foloseşte această ocazie privilegiată şi le adresează lui Iisus şi Krishna câteva întrebări dificile despre credinţă. Conversaţia lor este ascultată de personajul fictiv Richard, care îşi pune întrebarea cea mai importantă dintre toate:

Oare contează cu adevărat ceea ce cred?

CKgO

RAVI ZACHARIAS este preşedintele Organizaţiei Ravi Zacharias International Ministries, cu sediul în Atlanta. El s-a născut în India şi a imigrat în Canada în 1966. A studiat la Trinity Evangelical Divinity School din Deerfield, Illinois, şi la Universitatea Cambridge din Anglia. împreună cu soţia sa, Margie, au trei copii: Sarah, Naomi şi Nathan. Editura Cartea Creştină a publicat următoarele cărţi ale lui Ravi Zacharias: *Coate omul să trăiască fără Dumnezeu*?; *Strigătele inimii; Izhăveşte-ne de rău*; *Eu*, *tsaac*, *mă căsătoresc cu tine*, *Rebeca*. Editura Cartea Creştină va publica în viitor şi alte cărţi ale autorului, cum ar fi *Jesus Among Other Gods*, *Recapture the Wonder*, *The endof Reason*.

ISBN 978 – 973

Editura

Cartea Creştin